

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ศึกษา ของคณาจารย์ นักวิชาการและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาในสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา บริหารธุรกิจ การจัดการ การท่องเที่ยวและบริการ

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กำหนดออกเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ: ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน); ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม)

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ศรีณัย จันทร์ขุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ บุญกุศล มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรีย์ รมพยอม วิชัยดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รองศาสตราจารย์ ดร.พนิตสุภา ธรรมประมวล มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร เตชะขันหมาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ศาสตราจารย์ประดิษฐ์ พงศ์ทองคำ ข้าราชการบำนาญ

ศาสตราจารย์เพ็ญศรี กาญจน์มัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทิวรรณ พิระศักดิ์โสภณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมภพ เจริญนุทด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล จตุพร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา อนันตธนาชัย สถาบันรัชต์ภาคย์

พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโน (ผศ.ดร.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขานุการ

คุณเจตนิพิฐ กันฉาย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คุณลดาวัลย์ อาจชน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คุณนพดล มีคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนราชมรรคา ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 3661 1201

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review Committee)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ เสงี่ยม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวัลย์ คำคง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงษ์ แดงขำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นนทรัฐ บำรุงเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา พยุงสิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ ทรัพย์รวงทอง
ดร.เนติ เฉลยวาเรศ
ดร.สุริยะ หาญพิชัย
ดร.ดวงพร ไม้ประเสริฐ
ดร.สรรัชต์ ชูชีพ

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทินันท์ พรหมสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์ปราณี ดันประยูร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภากร โพธิ์ตง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภพ วงษ์รอด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ ใจสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัช มีชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ คงภักดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังศรา ประเสริฐสิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย วิชัยดิษฐ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภภาพร กล้าสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา ทับพันธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสาวณี ใจรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานตา พิริยะจิตตะ
ดร.อัจฉรา ผ่องพิทยา
ดร.จันทร์ฉาย จันทร์ลา
พระปลัดสมชาย ปโยโค (ดร.)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารละศรีเป็นวารสารวิชาการที่จัดทำโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ศึกษา ของคณาจารย์ นักวิชาการและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาในสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา บริหารธุรกิจ การจัดการ การท่องเที่ยวและบริการ รับผิดชอบต่อสังคม บทความวิชาการ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งภายในและภายนอก โดยมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับและได้รับมาตรฐานจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย โดยมีคณะทำงานได้ร่วมกันขับเคลื่อนและพัฒนาวารสารอย่างต่อเนื่อง ทุกบทความที่ได้เผยแพร่ตีพิมพ์ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกได้ร่วมกันกลั่นกรองบทความที่มีคุณภาพและทรงคุณค่าทางวิชาการ

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการพิจารณากลั่นกรองบทความ และผู้นิพนธ์ที่ได้ส่งผลงานวิชาการมาเผยแพร่ในวารสารละศรี และหวังว่าจะได้รับความไว้วางใจเช่นนี้ตลอดไป

กองบรรณาธิการ

วารสารละศรี

สารบัญ

	หน้า
กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(2)
บทบรรณาธิการ	(3)
สารบัญ	(4)
การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่จอก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0	1
ปณิศา นุชน้อย	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน	15
สุริยะ หาญพิชัย	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ กับรูปแบบการสอนแบบปกติ	27
สมคิด แก่นจันดา, ทิพวัลย์ คำคง, ปราโมทย์ จันทร์เรือง	
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	41
เดือนเพ็ญ เจริญสุข, ทิพวัลย์ คำคง, ทรงศรี ตุ่นทอง	
การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค	51
สิริลักษณ์ แสงทอง, กรเอก กาญจนนาโณคิน	
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	63
กุลสตรี โชติวิวัฒน์, ทิพวัลย์ คำคง, ทรงศรี ตุ่นทอง	
การศึกษาความสามารถในการสตาของเด็กออทิสติกระดับชั้นปฐมวัยจากการใช้ขบวนการผสมผสานการรับรู้สีกับการเสริมแรงทางบวก	73
จิรประภา ทองอ่อน, สุภารัตน์พิชา ปิยะธรรมวรกุล	
การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี	81
วีระธนา ศรีสังข์งาม	
กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ	101
นิธินันท์ ชารีชุม	
ภาคผนวก	109
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารละศรี	
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	
การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสารละศรี	
รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง	

การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก
อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0
Management of Elderly Allowance of Tharangok Subdistrict
Administration Organization, Ban Laem District, Phetchaburi Province,
Under Thailand 4.0 Policy

ปณิตา นุชน้อย¹
Panita Nuchnoy

Received: January 15, 2020 Revised: March 01, 2020 Accepted: March 17, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 3) ศึกษาภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ – ผล กับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 122 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า 1) การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง 2) ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านนวัตกรรม และด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ, นโยบายไทยแลนด์ 4.0

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Abstract

This research aimed to study: 1) management level of elderly allowance project of Tharangok Subdistrict Administrative Organization, Ban Laem District, Phetchaburi Province, 2) leadership and Thailand 4.0 policy in the management of elderly allowance project of Tharangok Subdistrict Administrative Organization, Ban Laem District, and 3) causal relationships between leadership and Thailand 4.0 policy and the management of elderly allowance project of Tharangok Subdistrict Administrative Organization, Ban Laem District. Samples of this study were 122 elderly persons living in Tharangok Subdistrict Administrative Organization area. Data were treated and analyzed by using descriptive and Inferential Statistics methods, which were percentage, mean, standard deviation, Chi-square test and Multiple Regression Analysis.

Findings: 1) The management of the allowance for the elderly of Tharangok Subdistrict Administrative Organization Ban Laem District Phetchaburi province, in overall, has a medium level of management. 2) Leadership and Thailand 4.0 policy in managing the elderly living allowance project of Tharangok Subdistrict Administration Organization. Ban Laem District Phetchaburi province, found that in general, the practice is in a high level. 3) Leadership and Thailand 4.0 policy for creativity Have a causal relationship with the management of the elderly living allowance project of Tharangok Subdistrict Administrative Organization Ban Laem District Phetchaburi Province With a statistic significance of .001. Thailand 4.0 Policy on Innovation and Technology Have a causal relationship with the management of the elderly living allowance project of Tharangok Subdistrict Administrative Organization Ban Laem District Phetchaburi Province With statistical significance of .05 and 4) Personal characteristics, such as age, are related to the management of the elderly living allowance project of Tha Raeng Subdistrict Administration Organization Ban Laem District Phetchaburi Province with statistical significance of .05.

Keywords: Management, living allowances for the elderly, Thailand 4.0 policy

บทนำ

เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำรงอยู่ของสถาบันทางสังคม อันได้แก่ สถาบันครอบครัว ฉะนั้นเรื่องความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งที่สามารถบอกถึงสภาพของสังคมนั้นได้เป็นอย่างดี เมื่อสภาพสังคมไทยในชนบทปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น อดีตครอบครัวในชนบทเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่อยู่ร่วมกัน เรียกว่า ครอบครัวขยายมีความใกล้ชิดสนิทสนมเกื้อกูลกัน แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและเทคโนโลยีทำให้ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ คนในวัยแรงงานจึงเข้าทำงานในเมืองใหญ่ที่มีรายได้สูงกว่า และมีความเป็นอยู่สะดวกกว่าในชนบท โดยให้ผู้สูงอายุช่วยเหลืองานในครอบครัวในชนบท ไม่ก็แยกไปตั้งครอบครัวใหม่ในเมืองมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดเล็กหรือครอบครัวเดี่ยว ทำให้ผู้สูงอายุขาดผู้ดูแลเอาใจใส่ในบางรายไม่สามารถประกอบอาชีพได้เนื่องจากสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย บางคนต้องออกจากงานเนื่องจาก มีอายุที่เพิ่มขึ้น ทำให้ศักยภาพในการทำงานลดน้อยลงส่งผลให้ไม่มีงาน เมื่อไม่มีงานก็ไม่มีเงิน สำหรับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุบางที่อาศัยอยู่คนเดียวหรืออยู่กันสองตายาย ไม่มีลูกหลานดูแลยิ่งเพิ่มความยากลำบากทั้งด้านความเป็นอยู่และการทำมาหากิน (วิโรจน์ ก่อสกุล และคณะ, 2557, หน้า 1)

การขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ผู้ที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในปีงบประมาณถัดไป ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเองต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีภูมิลำเนา ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี โดยมีหลักฐานดังนี้ 1) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายพร้อมสำเนา 2) ทะเบียนบ้านพร้อมสำเนา 3) สมุดบัญชีเงินธนาคารพร้อมสำเนา สำหรับกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านธนาคาร ในกรณีที่มีความจำเป็นผู้สูงอายุไม่สามารถมาลงทะเบียนด้วยตนเอง อาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนก็ได้ ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณที่ผ่านมา ให้ถือว่าเป็นผู้ได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบนี้แล้ว (ราชกิจจานุเบกษา, 2552, หน้า 6-7)

ในกรณีที่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งย้ายภูมิลำเนาไปอยู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดิมยังคงจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจนกว่าจะสิ้นสุดปีงบประมาณนั้น หากมีความประสงค์จะรับเบี้ยยังชีพกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ต้องไปลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ก่อนสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้สิทธิของผู้ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบนี้ ให้สิ้นสุดลงในกรณีดังต่อไปนี้ 1) ตาย 2) ขาดคุณสมบัติผู้มีสิทธิจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพ 3) แจ้งสละสิทธิการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหนังสือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (ราชกิจจานุเบกษา, 2552, หน้า 8)

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นสวัสดิการอย่างหนึ่งที่รัฐให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ทุกข์ยาก ถูกทอดทิ้ง ฐานะยากจนขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ซึ่งดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวทางหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือเป็นที่พึ่งของประชาชนในการดำเนินการเรื่องจ่ายเบี้ยยังชีพเพื่อเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุตามแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อช่วยให้แก่ผู้สูงอายุหรือผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ

มอบอำนาจจากผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ แต่การดำเนินงานให้บริการสวัสดิการดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุ ปรากฏว่าผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนาแล้วไม่แจ้งให้ทราบ การเดินทางไปติดต่อกับธนาคารในการเปิดบัญชีมีปัญหาเพราะธนาคารอยู่ไกลจากชุมชน การเดินทางไปติดต่อกับธนาคารไม่สะดวก

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการ จึงได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อหน่วยงานที่จะปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ (เนตร์พัฒนา ยาวีราข, 2553, หน้า 180-181) 2) นวัตกรรม (Joseph Schumpeter, 1934) 3) ความคิดสร้างสรรค์ (Davis, 1973) และ 4) เทคโนโลยี (Layton, 1994, pp. 33-35) และการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มาจากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 ของ กรมกิจการผู้สูงอายุ (2552) ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ 3) ด้านระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4) ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ 5) ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่, ข้อมูล ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562) จำนวน 4 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 434 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Samuel B. Green (1991, pp. 499-510) ได้กลุ่มประชากร 122 คน ใช้หลักความไม่น่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) นวัตกรรม 3) ความคิดสร้างสรรค์ และ 4) เทคโนโลยี ด้วยข้อคำถาม

20 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ 3) ด้านระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4) ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ และ 5) ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ มีจำนวน 25 ข้อ ซึ่งลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น

3. การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเชิงเนื้อหา ภาษาและสำนวน

3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC = 0.96

3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.723

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การรวบรวมข้อมูล

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 122 ชุด และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ กับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และใช้สำหรับวิเคราะห์ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้การ

วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multi linear Regression Analysis) และทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือ Durbin-Watson ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1.5 \leq \text{Durbin-Watson} \leq 2.5$

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และการประเมินผลผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ ด้านที่มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุ ด้านระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ และด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ

2. ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ภาวะผู้นำ

3. ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในภาพรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านนวัตกรรม และด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมและปฏิบัติผู้สูงอายุ ด้านระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ด้านการบริหารจัดการเพื่อปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ ด้านการปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมกิจการผู้สูงอายุ (2552) ว่าด้วยเรื่องแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) จัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก คือ มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก คือ มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ มาตรการส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ และมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย 3) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครอง

ทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และมาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก คือ มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ และ 5) ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และมาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา ปัญจพล (2558, หน้า 132-133) วิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาสำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนกลาง) ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของข้าราชการ โดยมีลักษณะการเตรียมความพร้อม 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ส่วนกลาง) จังหวัดนนทบุรีมีลักษณะการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิงทิติยา วงศ์จินดา และจิตพนธ์ ชุมเกต (2560, หน้า 1494) วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลสระพลี อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า (1) มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (2) มีการส่งเสริมผู้สูงอายุให้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพ (3) มีการกำหนดกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล (2555, หน้า 156) วิจัยเรื่องนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ การบริหารจัดการการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ

2. ภาวะผู้นำ และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าแร่จอก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ภาวะผู้นำ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าแร่จอก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีการใช้ภาวะผู้นำ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าแร่จอก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีมีความประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 180-181) กล่าวว่า ผู้นำในยุคปัจจุบันนี้ มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะต่อไปนี้ 1) มีแรงขับสูง (Drive) หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้นำเป็นผู้มีความพยายามสูงในการทำให้ บรรลุความสำเร็จสูงสุด มีความกระตือรือร้น พยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่าจะมีอุปสรรค มีความคิดริเริ่ม 2) มีแรงจูงใจสูง (Leadership Motivation) ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่มีแรงขับเท่านั้น แต่มีความต้องการอำนาจสูง ชอบที่จะนำมากกว่าตาม ความต้องการอำนาจคือความพยายาม มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และมีอำนาจในการทำให้ผู้อื่นยอมรับ ไว้วางใจและทำงานให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ 3) มีความสัตย์ซื่อ

(Integrity) หมายถึง ผู้นำที่มีคุณลักษณะที่กระทำตามที่ได้พูดไว้ รักษา คำมั่นสัญญา เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจ (Trust) 4) มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) หมายถึง ผู้นำที่มีความมั่นใจในตนเอง ชอบทำงานที่ทำ ทายความสามารถ และ 5) มีความรู้ในด้านธุรกิจ (Knowledge of the Business) หมายถึง ผู้นำมีความรู้มากในเชิงธุรกิจเช่น อุตสาหกรรม การแข่งขัน เทคโนโลยีต่าง ๆ ผู้นำที่แสดงหาความรู้ชอบการเรียนรู้ มีความเฉลียวฉลาด มีความก้าวหน้าในอาชีพสูงมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการทำงานใน องค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิส (Davis, 1973) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ 1) ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิเคราะห์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในจิตใต้สำนึกระหว่างแรงขับทางเพศ (Libido) กับความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคม (Social conscience) 2) ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงพฤติกรรมนิยม เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเน้นที่ความสำคัญของการเสริมแรง การตอบสนองที่ถูกต้องกับสิ่งเร้าเฉพาะหรือสถานการณ์ 3) ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงมานุษยนิยม คิดว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด ผู้ที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์ออกมาใช้ได้คือผู้ที่มีสัจการแห่งตน คือรู้จักตนเอง พอใจตนเอง และใช้ตนเองเต็มตามศักยภาพของตนมนุษย์จะสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมาได้อย่างเต็มที่และมีการเปิดกว้างที่จะรับประสบการณ์ใหม่ 4) ทฤษฎีอัตโนมัติ (AUTA) ทฤษฎีนี้เป็นรูปแบบของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีแนวคิดว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนและสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เลย์ตัน (Layton, 1994, pp. 33-35) อธิบายลักษณะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ดังนี้ เรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนเองในโลกที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์เพื่อจัดการกับปัญหาด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรียนรู้ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาด และจัดประสบการณ์และทักษะความชำนาญ เพื่อสามารถ ตัดสินใจเลือกอาชีพด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รวมถึงยังสอดคล้องกับแนวคิดของ โจเซฟ ชัมปีเตอร์ (Joseph Schumpeter, 1934) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรม ออกเป็น 4 ประเภท (‘4Ps’ of innovation) คือ 1) Product innovation: การเปลี่ยนแปลงใน “ผลิตภัณฑ์หรือบริการ” ขององค์กร 2) Process innovation การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตหรือกระบวนการนำนวัตกรรมสู่ตลาด 3) Position innovation : การเปลี่ยนตำแหน่งนวัตกรรมสินค้าหรือบริการที่เคยออกสู่ตลาดมาแล้วให้รับรู้ใหม่ 4) Paradigm innovation: การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์นวัตกรรมองค์กรให้เปลี่ยนแปลงกรอบความคิด (Change in Mental Model) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี ถูกแบบ สุชาติ ผิวงาม และ ประไพ์ อภิชาติสกุล (2555, หน้า 89) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตา ศรีมณี (2555, หน้า 50) วิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ อบต. แต่ละแห่งได้จัดทำไปแล้ว ครอบคลุมบริการสาธารณะต่าง ๆ หลายด้านที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ อบต. ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้านการพัฒนาผู้สูงอายุ ประชาชนความคิดเห็นต่อการจัดทำนวัตกรรมบริการสาธารณะในท้องถิ่น คิดเป็นอัตราร้อยละสูงสุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราเชนทร์ นพณัฐกร รวิวงศ์ศรีทองรุ่ง และวิเชียร วิทย์อุดม (2560, หน้า 200) วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพูด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพ ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระศักดิ์ วรฉัตร (2556, หน้า 273-278) วิจัยเรื่องปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ตั้งแต่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม มีระบบการจัดบริการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และประสานงานการพัฒนา กับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่โดยรวมมีการพัฒนาดีขึ้นโดยลำดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปร ด้านเจตคติ เป็นตัวแปรแฝงที่สังเกตได้ภายนอก จำนวน 7 ตัวแปร ประกอบด้วย ความยึดหยุ่น การมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้ง มีความฉลาดทางอารมณ์ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่าองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหาร โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

3. ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในภาพรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านนวัตกรรม และด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีได้ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามท้องที่ที่ตั้งเป้าไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี ถูกแบบ สุชาติ ผิวงาม และ ประพีร์ อภิชาติสกุล (2555, หน้า 89) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอําเภอนมโพระ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลของการนํานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระศักดิ์ วรฉัตร (2556, หน้า 273-278) วิจัยเรื่องปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ตั้งแต่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม มีระบบการจัดบริการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และประสานงานการพัฒนา กับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่โดยรวมมีการพัฒนาดีขึ้นโดยลำดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปร ด้านเจตคติ เป็นตัวแปรแฝงที่สังเกตได้ภายนอก จำนวน 7 ตัวแปร ประกอบด้วย ความยึดหยุ่น การมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้ง มีความฉลาดทางอารมณ์ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่าองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกฤตา ศิริโสภณ (2561, หน้า 501) วิจัยเรื่องประสิทธิผลของนวัตกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย ปัจจัยเอื้อ คือ นวัตกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ มัยยพงษ์ และ เกื้อกุล ตาเย็น (2559, หน้า 42-50) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุค

หลอมรวมเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ บางเดี่ยว (2554, หน้า 77) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ และควรมีความพยายามและความกระตือรือร้นในการทำงานสูง และด้านเทคโนโลยี อบต. ควรมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับให้บริการในโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ

1.2 ด้านการส่งเสริมและปฏิบัติผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี นำภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านนวัตกรรม อบต. ควรมีการสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ อบต. ควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการให้บริการโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น และเจ้าหน้าที่ควรมีความสามารถในการดัดแปลงความรู้หรือประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และด้านเทคโนโลยี อบต. ควรมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับให้บริการในโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ

1.3 ด้านระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ และควรมีความพยายามและความกระตือรือร้นในการทำงานสูง และด้านความคิดสร้างสรรค์ อบต. ควรมีความกตริริเริ่มในการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ ควรมีวิธีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการให้บริการโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น

1.4 ด้านการบริหารจัดการเพื่อปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ควรมีความพยายามและความกระตือรือร้นในการทำงานสูง และควรมีความสามารถในการจูงใจให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านนวัตกรรม อบต. ควรมีการสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้ชุมชนได้ทราบ และควรมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการให้บริการผู้สูงอายุจากเดิมมาเป็นแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ด้านความคิดสร้างสรรค์ อบต. ควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการให้บริการโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น และควรมีความกตริริเริ่มในการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ และด้านเทคโนโลยี อบต. ควรมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับให้บริการในโครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ

1.5 ด้านการปฏิบัติองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ ออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้านนวัตกรรม อบต. ควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้ชุมชนได้ทราบ และควรมีการประเมินผลในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และด้านความคิดสร้างสรรค์ อบต. ควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการให้บริการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น และควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่มีประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนารูปแบบในการดำเนินการวิจัยการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ ออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้การวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ

2.2 เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ จึงควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ ออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ในประเด็นอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2552). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2554-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1.** กรมกิจการผู้สูงอายุ.
- ชนัญญา ปัญจพล (2558) **การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาสำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนกลาง).** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลิตา ศรมณี. (2555). **การสร้างสรรค้วัดกรรมบริการสาธารณะโดยองค์การบริหารส่วนตำบล.** รายงานการวิจัยได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเภทการวิจัยมหาวิทยาลัย ประจำปี พ.ศ. 2555.
- ณัฐกฤตา ศิริโสภณ. (2561). **ประสิทธิผลของนวัตกรรมการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ.** วารสารพยาบาลทหารบก 19(ฉบับพิเศษ), 495-504.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราข. (2553). **Modern Management การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล กรุ๊ป.
- พีระศักดิ์ วรฉัตร. (2556). **ปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา.** วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย 8(1), 261-290.
- เมธิ์ ถูกแบบ สุขชาติ ผิวงาม และ ประพีร์ อภิชาติสกุล. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด.** วารสารศรีนครินทรวิโรฒและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) 4(7), 89-102.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2552). **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ราเชนทร์ นพณัฐจร, รวิวงศ์ศรีทองรุ่ง และวิเชียร วิทย์อุดม. (2560). **ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพูด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9,** 194-204.
- วิโรจน์ ก่อสกุล และคณะ. (2557). **เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาการและการนํานวัตกรรมในองค์การ.** กรุงเทพฯ: โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีระพงษ์ บางเดี้ยว. (2554). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดยโสธร.** การศึกษาอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล. (2555). **นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ 1(1),** 146-165.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่. (2561). **เอกสารประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่. เพชรบุรี: ผู้แต่ง.**
- อารีย์ มัยพงษ์ และ เกื้อกุล ตาเย็น (2559) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อนวัตกรรมของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี.** งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อิงทิติยา วงศ์จินดา และ จิตพนธ์ ชุมเกต. (2560). **การศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลสระพล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร. RMTUCON การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครั้งที่ 11 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครั้งที่ 10,** 1489-1501.

- Davis, G. A. (1973). **The school wide enrichment model: Developing creative and productive giftedness.** In Canlangelo, N., and Davis, G. A. Handbook of Gifted Education 184-203. United State of American: Pearson Education.
- Layton. R. (editor). (1994). **Who Need the Past? Indigenous Values and Archaeology.** London: Routledge.
- Samuel B Green. (1991). How Many Subjects Dose It Take to Do a Regression Analysis? **Multivariate Behavioral Research** 26(3), 499-510.
- Schumpeter, J. (1934). **The Theory of Economic Development.** (reproduced, New York: 1961). Cambridge: Harvard University Press.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
ในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
Development of Learning Achievement using Group Learning Process
in “Contemporary World Affairs” Course

สุริยะ หาญพิชัย¹
Suriya Hanphichai¹

Received: January 24, 2020 Revised: March 10, 2020 Accepted: March 31, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่เรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 53 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

¹ อาจารย์สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Abstract

The purposes of this research were to develop learning achievement of Thepsatri Rajabhat University's students using group learning process, and study the student's satisfaction towards group learning process. The sample, chosen purposive sampling, were 53 first year students in the Thai language program during the second semester of the academic year 2017. The research instruments were 1) lesson plans, 2) a learning achievement test, and 3) a questionnaire on satisfaction towards learning. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test.

The study result showed that after using group learning process, the students' learning achievement was higher than that before using it ($p < .05$). Overall, the students' satisfaction towards learning was at the high level.

Keywords: Development of learning achievement, Group learning process

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีลักษณะเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ มีนักศึกษาจากหลากหลายคณะและหลายสาขาวิชาลงทะเบียนเรียนร่วมกัน จากสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มักพบปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคมของนักศึกษาที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน เช่น นักศึกษาไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีพฤติกรรมนิ่งเฉยเมื่อผู้สอนตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา ไม่มีความรับผิดชอบในงานกลุ่ม ไม่สนใจฟังบรรยาย เล่นโทรศัพท์มือถือ พูดคุยกับเพื่อน หรือนั่งหลับ เป็นต้น ซึ่งการเรียนการสอนแบบบรรยายโดยผู้สอนที่เน้นเนื้อหา ความรู้ และความจำ จึงไม่เหมาะสมสำหรับการสอนในระดับอุดมศึกษา เพราะนอกจากจะทำให้บรรยากาศของการเรียนน่าเบื่อแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนขาดทักษะที่สำคัญในเรื่องการคิด การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนขาดเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนมิได้มาจากอาจารย์ผู้สอนแต่ผู้เดียว แต่นักศึกษาสามารถเรียนรู้จากเพื่อนด้วยกันได้ เพราะเพื่อนนักศึกษาด้วยกันนั้นย่อมมีประสบการณ์ในการเรียนคล้าย ๆ กัน เมื่อคนหนึ่งได้เรียนรู้จนเริ่มมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก็สามารถช่วยเหลือเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ว่ามีปัญหาที่ขัดข้องอยู่ที่ใด ทั้งนี้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนภายในห้องเรียนนั้นสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนนั้น คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง รวมทั้งแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียนได้ ซึ่งทักษะที่สำคัญก็คือการแสวงหาความรู้ได้จากหลายแหล่งความรู้โดยเฉพาะความรู้จากเพื่อนในกลุ่มเป็นแนวทางที่จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด (ปิยะมาศ ชาตมิตรี, 2550; ดวงเดือน เทพนวล, 2556; สิริรัตน์ เทียมเสรีวงศ์, 2558) จากสภาพจริงของการเรียนมักพบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มักแสดงพฤติกรรมนิ่งเฉยเมื่อผู้สอนตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา ไม่มีความรับผิดชอบในงานกลุ่ม ไม่สนใจฟังบรรยายจากผู้สอนที่เน้นเนื้อหาความรู้และความจำ จึงไม่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน เพราะนอกจากจะทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนที่น่าเบื่อจนทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนานตนเองเป็นอย่างมาก

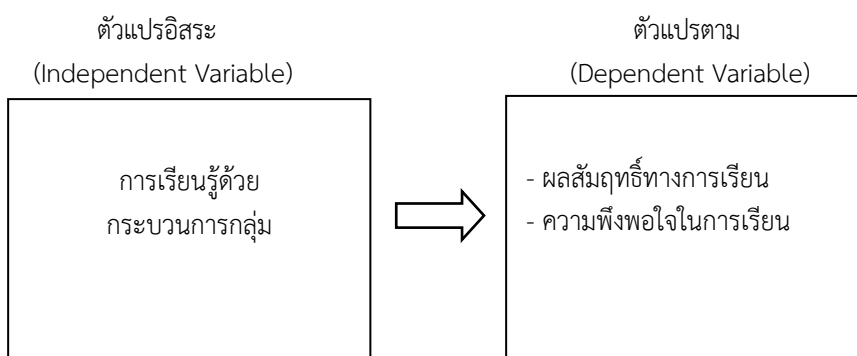
จากปัญหาดังกล่าว แนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนสัมฤทธิ์ผล และประสบความสำเร็จวิธีหนึ่ง คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกันลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ดังที่ ไกรสร แสงวงศ์ (2554) ได้ให้แนวคิดที่ว่าทักษะทางสังคมเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถพัฒนาได้โดยการนำเอากระบวนการทำงานกลุ่มมาพัฒนาผู้เรียนในด้านบทบาทหน้าที่ของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้รู้จักวางแผนในการทำงาน รู้คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดี จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมและขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน โดยกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในลักษณะพึ่งพากัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเรียนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยกระบวนการกลุ่ม โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ดี สามารถนำความรู้ไปอธิบาย แลกเปลี่ยน ช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลการเรียนต่ำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่เรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 53 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย มุ่งศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคการศึกษา 2/2560 ระหว่าง ธันวาคม 2560 – มีนาคม 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2549) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (Slavin, 1990) และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2554) โดยผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวความคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และ ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี หนุ่เรียน 601155501 ที่เรียนรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ภาคการศึกษาที่ 2/2560 จำนวน 53 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากใช้นักศึกษาที่เรียนรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แผนการเรียนรู้วิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันโดยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ภาคการศึกษาที่ 2/2560

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน เรื่อง องค์การระหว่างประเทศ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เท่ากับ 0.89 และมีค่าความความยากง่าย (Difficulty) รายข้อระหว่าง 0.30-0.80

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรม ด้านบรรยากาศการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.872

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้สอนชี้แจงทำความเข้าใจลักษณะการเรียนรู้ในรายวิชา วิธีการวัดประเมินผล มอบหมายงาน และกำหนดให้แต่ละกลุ่ม ศึกษารวบรวมข้อมูลที่สนใจ มานำเสนอรายงานในชั่วโมงเรียน

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบเรื่ององค์การระหว่างประเทศ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที

3.3 สร้างโอกาสให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งกลุ่มกันทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้นักศึกษาทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน กำหนดหัวข้อเรื่อง องค์การระหว่างประเทศ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3.4 สะท้อนผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยนักศึกษานำเสนอข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานกลุ่ม จากนั้นให้นักศึกษาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม

3.5 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลโดยใช้แบบทดสอบเรื่ององค์การระหว่างประเทศ จากการทดสอบหลังเรียน (Post-test) แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

4.2 นำข้อมูลความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับดีมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับดีมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน มีผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ภาพ 2 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน

การทดสอบผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	53	9.86	1.53	-21.64	52	.000*
หลังเรียน	53	16.47	1.65			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันของนักศึกษา จำนวน 53 คน มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย ($\bar{X} = 9.86$) และมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.47$) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน รายละเอียดแสดงดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงระดับความพึงพอใจในการเรียน

ความพึงพอใจในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ด้านเนื้อหา	4.32	0.195	มาก
ด้านการจัดกิจกรรม	4.26	0.262	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียน	4.30	0.237	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	0.247	มาก
รวม	4.30	0.118	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.118) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจในการเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.247) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.195) รองลงมาอีกคือ ด้านการจัดกิจกรรม อยู่ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.237) และด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.262) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ความพึงพอใจในการเรียนด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้จำเนื้อหาได้นาน รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความพึงพอใจในการเรียนด้านบรรยากาศการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ บรรยากาศการเรียนทำให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลาย รองลงมาคือ บรรยากาศการเรียนทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียน และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ บรรยากาศการเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ความพึงพอใจในการเรียนด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาร่างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้ และข้อที่มีค่าต่ำที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษานำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบัน มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาอภิปรายดังนี้

1. นักศึกษามีผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชา สถานการณ์โลกปัจจุบันของนักศึกษา จำนวน 53 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการคิดที่สูงขึ้น สามารถแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนขึ้นได้ในเวลาที่มีอยู่จำกัดได้ จึงทำให้นักศึกษาสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สามารถจดจำเนื้อหาได้นาน นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางความคิด ที่สูงขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้โดยใช้เหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2555) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการ สอนของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า ความสามารถด้าน ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถด้านปฏิบัติการสอนใน ภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ซึ่งสมรรถนะด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผลอยู่ที่ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา ไชยชนะ (2550) ที่ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา จังหวัดสงขลา ที่เรียน โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเกล้า ศรีมัตย์กุล (2557) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษามีพัฒนาการในการเรียนที่เพิ่มขึ้น จากการใช้เทคนิคการสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาทัศนศิลป์ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ค่าเฉลี่ยคะแนนมีความห่างกันเท่ากับ 0.62 และมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมากกว่า พัฒนาการของกลุ่มนักศึกษาที่ใช้เทคนิคการสอนแบบรวมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ผลคะแนนการประเมินครั้งที่ 5 และ 6

2. ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มในรายวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา รองลงมาอีกคือ ด้านการจัดกิจกรรม และด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียน ตามลำดับ อาจสืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศและการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ หลากหลายตามแผนการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยเปิดโอกาส ให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ กล้าคิด กล้าทำ มีความกระตือรือร้น ความสนใจในการเรียนให้ความร่วมมือ ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จ ทำให้นักศึกษาสามารถสร้าง ความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สามารถจดจำเนื้อหาได้นาน นำไปสู่การพัฒนา ทักษะทางความคิดที่สูงขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้โดยใช้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา ทาระเนตร์ รักพร ดอกจันทร์ และอภิลิทธิ์ ภคพงศ์พันธุ์ (2560) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด มีความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม ด้านบรรยากาศของการจัดการเรียนการสอน ด้าน การจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากขึ้นไป และ สอดคล้องกับ นพเกล้า ศรีมัตย์กุล (2557) ที่ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิค

การสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาทัศนศิลป์ 1 อยู่ในระดับสูงที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองในขณะเรียนและร่วมมือกันทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษามีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและความพึงพอใจในเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นควรใช้วิธีการสอนหลากหลายและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

1.3 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาควรมีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจในการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มไปใช้กับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นในลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคนิควิธีการเรียนการสอน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในกระบวนการอื่น ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร แสงวงศ์. (2554). การจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการทำงานกลุ่มโดยเน้นการนำเสนอในงานในห้องเรียนตามประเด็นคำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน.
- ชนิดา ทาระเนตร์, รักพร ดอกจันทร์ และอภิสิทธิ์ ภคพงศ์พันธุ์. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น โดยการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสา จังหวัดน่าน. ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติและนานาชาติ 2560 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงเดือน เทพนวล. (2556). การพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ 14(2), เมษายน – กันยายน 2556.
- ทิตนา แหมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2550). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานทีมและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเกล้า ศรีมัตย์กุล. (2557). ผลของการใช้เทคนิคการสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชา DES111 ทศนศิลป์ 1 สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2549). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปิยะมาศ ชาติมนตรี. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือโดยใช้สวนพฤกษศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2554). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ลักษณสุภา บังบางพลู. (2554). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยตลาดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ.

อุษา ไชยชนะ. (2550). ผลการใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา จังหวัดสงขลา. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Slavin, R.E. (1990). *Cooperative Learning: Research and Practice*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ กับรูปแบบการสอนแบบปกติ

A comparison of the academic achievement and satisfaction of Matthayomsuksa 2
students in geography of Europe study, the Department of Social studies,
Religion and culture using Memory Model and the teacher's manual

สมคิด แก่นจันดา¹, ทิพวัลย์ คำคง², ปราโมทย์ จันทรเรือง³
Somkid Kanjanda¹, Tippawan Khumkhong², Pramote Junruang³

Received: February 02, 2020 Revised: March 31, 2020 Accepted: April 08, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธี รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างรูปแบบการสอนเน้นความจำ แบบปกติ และ 4) เพื่อให้เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนระหว่าง รูปแบบการสอนเน้นความจำ กับแบบปกติเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปโดยใช้วิธีรูปแบบการสอนเน้นความจำ 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ 3) แบบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนค่าความเชื่อมั่น 0.889 และ 4) วัด ความพึงพอใจต่อเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ค่าความเชื่อมั่น 0.791 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่

¹ นักศึกษา หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³ รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, รูปแบบการสอนเน้นความจำ, รูปแบบการสอนแบบปกติ, ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare the pre-test and post-test academic achievement of Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using Memory Model 2) compare the pre-test and post-test academic achievement of Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using the teacher's manual 3) compare the academic achievement of Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture between using Memory Model and the teacher's manual and 4) compare the satisfaction of Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture between using Memory Model and the teacher's manual. The sample, were simple random sampling, consisted of 80 students from 2 classes, 40 students from each class, of Matthayomsuksa 2 at Samchuk Rattanapokaram school in the academic year 2016 second semester. The instruments used for this study included 1) lesson plans for geography of Europe study through learning activities using Memory Model 2) lesson plans for geography of Europe study through learning activities using teacher's manual 3) pre and post achievement tests for geography of Europe study with reliability 0.889 and 4) students satisfaction to geography of Europe study with reliability 0.791. The data were analyzed by using average standard deviation and simple t-test.

The results of the research found that: 1) The post-test academic achievements of the Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using Memory Model was significantly higher than pre-test at the .05 level. 2) The post-test academic achievements of the Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using the teacher's manual was significantly higher than pre-test at the .05 level. 3) The post-test academic achievements of the Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using Memory Model was significantly higher than using the teacher's manual at the .05 level. and 4) The satisfaction of the Matthayomsuksa 2 students in geography of Europe study, the Department of Social studies, Religion and culture using Memory Model and the teacher's manual were no statistically significant difference.

Keywords: A comparison of Learning Achievement, Geography of Europe study, Memory Model, the teacher's manual, satisfaction

บทนำ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษาพ.ศ. 2558 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.44 แต่ของโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.33 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดสุพรรณบุรี และจากผลการประเมินโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้ประเมินโรงเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม เมื่อปีพุทธศักราช 2555 ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ซึ่ง เกณฑ์สูงสุดคือระดับ ดีมาก และในตัวบ่งชี้ย่อยที่ 5.4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งเกณฑ์สูงสุดคือระดับดีมาก และทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาไว้ว่านักเรียนควรได้รับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557, หน้า 2 - 24) ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาและวิธีแก้ไขต่อไป

จากนั้นได้ไปสอบถามครูและนักเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม เรื่องปัญหาที่พบในการเรียนการสอนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ได้พบปัญหาสรุปได้ดังนี้ 1) เป็นการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ทวีปต่าง ๆ เป็นเนื้อหาเริ่มต้นของการเรียนภูมิศาสตร์ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ประกอบด้วยทวีปยุโรปมีสมาชิกประเทศมากหากไม่สนใจเรียนแล้ว จะจำชื่อประเทศยากมาก 2) แนวการเรียนเป็นแบบท่องจำทำให้นักเรียนเบื่อในการศึกษา และวิธีการสอนเป็นภาพบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้เรียนตลอดคาบได้ (ปัทมา พิกุลทอง, กิตติกร บุญจันทน์ และ นพชัย ภักดี, 2560) ผู้วิจัยสนใจรูปแบบการสอนเน้นความจำ (memory instruction model) มาบูรณาการกับการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ทวีปยุโรป แบบปกติที่เคยใช้อยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยว่ามีท่านใดใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นความจำ แล้วมีวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนไปในทิศทางใด จากการศึกษางานวิจัยของนพพร เพชรหมณี (2557, บทคัดย่อ) พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนแบบเน้นการจำโดยกฎแห่งความสมบูรณ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมการบูรณาการทางความจำกับนิสิตที่เรียนด้วยวิธีปกติโดยใช้การวิเคราะห์ค่าที่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความสามารถในการบูรณาการด้านความจำของนิสิตที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนแบบเน้นการจำโดยกฎแห่งความสมบูรณ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมการบูรณาการทางความจำมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 83.81 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญภัสร์ ศรีสวัสดิ์ (2558, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนเน้นความจำวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.3078 และ 0.3337 แสดงว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 30.78 และ 33.37 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงสนใจเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ กับวิธีการสอนแบบปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการสอนเน้นความจำ หมายถึง เป็นรูปแบบการสอนให้นักเรียนที่ตระหนักรู้ และเชื่อมโยงเนื้อหาให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น มีกระบวนการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ครูเสนอสิ่งที่ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความจำ

ขั้นที่ 2 ครูสอนเทคนิคการจำเนื้อหาโดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ขั้นที่ 3 ครูฝึกวิธีความจำวิธีอื่นให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เทคนิคการจำหลาย ๆ วิธี ขั้นที่ 4 ครูให้นักเรียนฝึกจำจากเนื้อหาอื่นๆ ของตน แล้วมาบอกให้เพื่อนฟัง ถึงวิธีการที่ใช้ในการจำ

วิธีการสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนการสอนการเรียนการสอนวิชา ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน อาจใช้วิธี ชักถามพูดคุยกับผู้เรียน เพื่อเตรียม ความพร้อมก่อนเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ขั้นที่ 3 ขั้นตอนสรุปบทเรียน เป็นการปิดท้ายชั่วโมงการบรรยาย อาจใช้วิธี คือ ฝากปัญหาให้ผู้เรียนไปคิดต่อ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามปัญหา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถทางการเรียนภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโดยใช้การสอนโดยโดยหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ

ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคม ศึกษาในลักษณะที่มีการกระตือรือร้นในการเรียนและสนใจเรียนมากขึ้นสามารถประเมินได้จากแบบสอบถามวัด ความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/2 และห้อง 2/4 ของโรงเรียนสามชุก รัตนโกการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

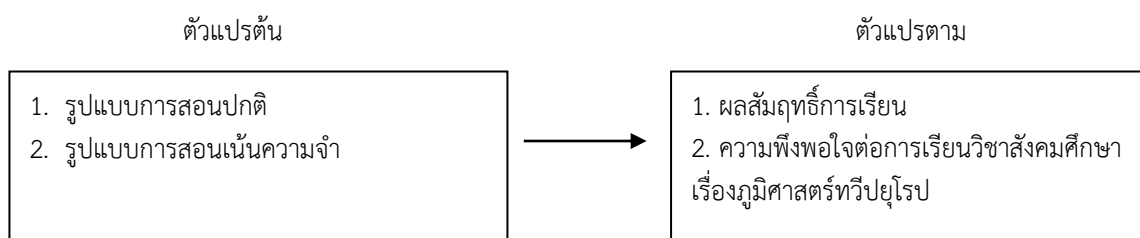
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อน เรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลัง เรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างรูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ
4. เพื่อให้เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนระหว่างรูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติเรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดย วิธีสอนแบบปกติ
2. ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยรูปแบบการ สอนเน้นความจำกับสูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความคิด รู้จักคิดค้นอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน จึงไม่ใช่เรื่องง่ายต้องผ่านกระบวนการที่หลากหลายการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี กระบวนการที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้รูปแบบการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยใช้แนวคิด มาตรฐานที่ 5 และตัวชี้วัด การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ (Memory Instruction Model) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จอยส์ และวิลส์ (Joyce & Weil , 2000, pp. 209 - 231) มีการสอน 4 ขั้นตอน (ทีศนา เขมมณี, 2552, หน้า 12) ส่วนแนวความคิดขบวนการผลสัมฤทธิ์การ เรียนภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปใช้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการประเมินผลการศึกษาของผู้เรียนทั้งทางด้านปฏิบัติ และด้านเนื้อหา ถือว่าเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับสูง กลาง หรือต่ำ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียน สามชุกรัตนโกศารามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 10 ห้อง จำนวนนักเรียน 389 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 10 ห้อง เหลือ 2 ห้อง คือห้อง ม. 2/2 และ ห้อง ม.2/4 และสุ่มอีกครั้งเพื่อกำหนดวิธีการสอน ได้ห้อง ม. 2/2 ใช้แบบวิธีสอนแบบปกติ มีนักเรียน 40 คน และห้อง ม. 2/4 ใช้แบบวิธีสอนแบบการเน้นการจำ มีนักเรียน 40 คน สรุปกลุ่มทดลองได้ดังนี้

1.2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 สอนโดยใช้แบบวิธีสอนแบบการสอน ปกติ

1.2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 สอนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้น ความจำ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ และแบบปกติผู้วิจัยดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2560 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมาใช้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป

2.1.3 ศึกษา ทฤษฎี หลักการ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำจากเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.4 นำขั้นตอนการศึกษา มาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ใช้แบบวิธีสอนแบบปกติ จำนวนทั้งสิ้น 17 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 หน่วย

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป

2.2.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รูปแบบการสอนเน้นความจำ จำนวน 45 ข้อ

1) ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสาร เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ในการกำหนดประเด็นการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้ 1.00 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 โรงเรียนสามชุกรัตนโกการาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 80 คน

2) นำแบบทดสอบมาหาค่าระดับความยาก (P) กำหนดเกณฑ์ความยากง่ายของข้อสอบ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 250) ผลการตรวจสอบความยากง่ายของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.20-0.53 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

3) นำแบบทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) กำหนดเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก คือ มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 249) ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.40- 0.76 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

4) นำแบบทดสอบจำนวน 45 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson: KR – 20) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 247) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ มีค่า 0.891 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

5) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2.2 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของการเรียนรู้แบบปกติ

1) ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสาร เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ในการกำหนดประเด็นการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้ 1.00 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 80 คน

2) นำแบบทดสอบมาหาค่าระดับความยาก (P) กำหนดเกณฑ์ความยากง่ายของข้อสอบ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 250) ผลการตรวจสอบความยากง่ายของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.20-0.53 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

3) นำแบบทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) กำหนดเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก คือ มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 249) ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.40- 0.76 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

4) นำแบบทดสอบจำนวน 45 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson: KR – 20) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 247) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ มีค่า 0.706 ข้อสอบทุกข้อนำไปใช้ได้

5) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามารวเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป โดยจำแนกเจตคติ เป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's scale) โดยมีข้อความเป็นไปในเชิงนิมิต (positive) และข้อความเป็นไปในเชิงนิเสธ (negative) จากนั้นนำแบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 พิจารณาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณา การวิจัยในครั้งนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จากนั้น แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 และ 2/8 ตามลำดับโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้ Try Out หลักสูตรได้ค่า Alpha ของวิธีสอนแบบการเน้นการจำ = 0.940 และได้ค่า Alpha ของวิธีสอนแบบปกติ = 0.915 จึงนำไปใช้ได้ เพื่อนำผลมารวเคราะห์ข้อมูล

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ที่จัดทำขึ้น บันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

3.2 กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้รูปแบบการการสอนเน้นความจำ จำนวน 17 แผน โดยใช้เวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 3 แผน รวม 5 สัปดาห์ จำนวน 17 ชั่วโมง กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้รูปแบบการการสอนแบบปกติ จำนวน 17 แผน โดยใช้เวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 3 แผน รวม 5 สัปดาห์ จำนวน 17 ชั่วโมง

3.3 หลังจากทำการทดลองจนครบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบมาทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลากลุ่มละ 1 ชั่วโมง

3.4 บันทึกผลคะแนน การทดสอบหลังเรียน

3.5 นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยการเรียนรู้แบบปกติ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าที่ t - test (dependent sample)

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าที่ t - test (dependent sample)

4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบปกติ กับที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำโดยใช้สถิติค่าที่ t - test (independent sample)

4.4 ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที่ (dependent sample t-test) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D	t-test	p-value
ก่อนการจัดการเรียนรู้	40	13.57	2.65	32.287	.000*
หลังการจัดการเรียนรู้	40	41.77	1.62		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที่ (dependent sample t-test) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D	t-test	p-value
ก่อนการจัดการเรียนรู้	40	13.25	1.95	42.558	.000*
หลังเรียนการจัดการเรียนรู้	40	37.60	2.50		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนปกติ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D	t-test	p-value
รูปแบบการสอนเน้นความจำ	40	41.77	1.62	8.832	.000*
รูปแบบการสอนแบบปกติ	40	37.60	2.50		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ

ตาราง 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D	t-test	p-value
รูปแบบการสอนเน้นความจำ	40	4.10	0.31	0.614	.541
รูปแบบการสอนแบบปกติ	40	4.06	0.24		

จากตาราง 5 พบว่า ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำกับแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก แนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบการเน้นการจำ เป็นรูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลัก 6 ประการเกี่ยวกับ 1) การตระหนักรู้ (awareness) 2) การเชื่อมโยง (association) 3) ระบบการเชื่อมโยง(link system) 4) การเชื่อมโยงที่น่าขบขัน (ridiculous association) 5) ระบบการใช้คำทดแทน และ 6) การใช้คำสำคัญ (key word) เป็นแนวความคิดของจอยส์ และวิลส์ (Joyce & Weil , 2000, pp. 209 - 221) รวมทั้งรูปแบบการสอนเน้นความจำ กระบวนการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ครูเสนอสิ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วย ขั้นที่ 2 ครูสอนเทคนิคการจำเนื้อหานั้นโดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ขั้นที่ 3 ครูฝึกวิธีความจำวิธีอื่นให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เทคนิคการจำหลาย ๆ วิธี ขั้นที่ 4 ครูให้นักเรียนฝึกจำจากเนื้อหาอื่นๆ ของตน แล้วมาบอกให้เพื่อนฟังถึงวิธีการที่ใช้ในการจำ เมื่อมาวิเคราะห์วิธีการสอนแบบปกติ เป็นวิธีการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนการสอนการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน อาจใช้วิธี ชักถามพูดคุยกับผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการทบทวนกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ขั้นที่ 3 ขั้นตอนสรุปบทเรียน เป็นการปิดท้ายชั่วโมงการบรรยาย อาจใช้วิธี คือ ฝากปัญหาให้ผู้เรียนไปคิดต่อ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามปัญหา เมื่อวิเคราะห์ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนจากการสังเกต พบว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายเข้าเรียนสาย ไม่มีความกระตือรือร้น ขาดเรียนบ่อยครั้ง ผิดกับห้องเรียนรูปแบบสอนเน้นความจำนักเรียนมีการกระตือรือร้น อยากทำแบบฝึกหัดเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนมีกิจกรรมทำตลอดเวลาเรียน และมีการศึกษาบทเรียนมาก่อนจากที่บ้านและแหล่งความรู้ที่นักเรียนสามารถค้นคว้าได้ นักเรียนมาเรียนก่อนและตรงเวลาเรียน ไม่พบคนขาดเรียนถ้าไม่มีกิจธุระที่บ้าน จึงเป็นเหตุผลที่ผลการเรียนรูปแบบการสอนเน้นความจำออกมาสูงกว่าแบบปกติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทริน เกาพาน (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลของการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ จากภาพประกอบ ตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนธีรภาคเทคโนโลยี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพรช เพชรเมณี (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเน้นการจำโดยกฎแห่งความสมบูรณ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมการบูรณาการทางความจำ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษาด้านจิต ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เรียนรู้อยู่ด้วยรูปแบบการเรียนแบบเน้นการจำโดยกฎแห่งความสมบูรณ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมการบูรณาการทางความจำกับนิสิตที่เรียนด้วยวิธีปกติโดยใช้การวิเคราะห์ค่าที พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำ กับวิธีสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองห้องเรียนรูปแบบทั้งสองในเวลาเดียวกัน และไม่เคยสลับรูปแบบการสอนของทั้ง 2 เมื่อ

เรียนเสร็จได้นัดเวลานอกเวลาเรียนสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และประเมินความพึงพอใจในวันเวลาเดียวกัน จึงได้ผลประเมินข้างต้น อาจเป็นเพราะการเรียนรูปแบบการสอนเน้นความจำ มีกระบวนการหน้าตื่นเต้น มีการแข่งขัน และรับผิดชอบกันเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าการเรียนรูปแบบการสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาภรณ์ หวังกุหลาบ (2557, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างวิธีสอนแบบโครงงานกับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบโครงงานในรายวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญภัทร์ ศรีสวัสดิ์ (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนเน้นความจำ ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนเน้นความจำ มีความสามารถผลการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การแบ่งกลุ่มนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มครูจำเป็นต้องจัดให้เพราะจะได้ นักเรียนที่เก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้นักเรียนเก่งอธิบายทำความเข้าใจให้กับเพื่อนในกลุ่มได้

1.2 เวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของนักเรียนน้อยเกินไป หากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ครูควรแจกใบความรู้ ไปก่อน หรือมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือมาก่อนล่วงหน้าในเรื่องที่จะเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนเน้นความจำในเนื้อหาสาระอื่นๆ ของวิชาสังคมศึกษาเพื่อจัดรูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาภรณ์ หวังกุหลาบ. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างวิธีสอนแบบโครงงานกับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณภัทริน เกาพาน. (2554). การศึกษาผลของการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ จากภาพประกอบ ตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนธีรภาดาเทคโนโลยี จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทศนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญภัทร์ ศรีสวัสดิ์. (2558). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นพพร เพชรมณี. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบเน้นการจำโดยกฎแห่งความสมบูรณ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมการบูรณาการทางความจำ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปัทมา พิกุลทอง, กิตติกร บุญจันทน์ และ นพชัย รักดี. (2560). ครูและนักเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม. สัมภาษณ์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เอ้าส์ ออฟ เคอร์รี่ส์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2557). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 3 โรงเรียนคงทองวิทยา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- Joyce, B. & Weil, M. (2000). *Models of Teaching* (6th ed.) Boston: Allyn and Bacon.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหาร ส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

A Development of Training Curriculum on the Topic Entitled, on “Lao Ngaw Culture,” for Childeren in Thong En Sub-district Administration Organization, In Buri District, Sing Buri Province

เดือนเพ็ญ เจริญสุข¹, ทิพวัลย์ คำคง², ทรงศรี ตุ่นทอง²
Dueanphen Charoensuk¹, Tippawan Khumkhong², Songsri Toonthong²

Received: February 22, 2020 Revised: April 07, 2020 Accepted: April 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี และ 2) ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อายุ 10-11 ปี ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.800 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และ 4) แบบวัดเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.790 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม ผลการประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ 2) ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน มีดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ทักษะปฏิบัติ เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, วัฒนธรรมลาวแง้ว

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ABSTRACT

This research aimed to: 1) develop a train curriculum on the topic entitled, “Lao Ngaw Culture,” for children in Thong En Sub-district Administrative Organization, In Buri District, Sing Buri Province, and 2) evaluate the training curriculum. The sample, chosen by simple random sampling, consisted of 35 students, aged 10-11, in Thong En Sub-district Administrative Organization, during the academic year 2018. The research instruments included: 1) training curriculum, 2) an achievement test with a reliability value of 0.800. 3) a practical skills assessment form and 4) a measurement form on attitude towards Lao Ngaw culture with a reliability value of 0.790. Data were analyzed in terms of a mean, standard deviation and t-test.

The results of the research found that: 1) The training curriculum consisted of the following components: principles, objectives, contents, training time, training activities, media and equipments, measurement and evaluation, and training plans The curriculum evaluation by experts revealed that it was appropriate for training. 2) The evaluation of training curriculum revealed that: (1) The children’s learning achievement after the training was significantly higher than that before the training ($p < .05$). (2) Overall, their practical skills on Lao Ngaw culture were at the highest level; (3) Overall, their attitude towards Lao Ngaw culture was at the highest level.

Keywords: The Development of training curriculum, Lao Ngaw culture

บทนำ

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์ ได้สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างผาสุก ซึ่งเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และได้รับการพัฒนากลายเป็นกฎหมายในที่สุด ขณะที่อีกด้านเป็น ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติที่สังคมยอมรับว่าดี ว่าถูกต้อง โดยไม่มีการบังคับแต่เป็นการสมัครใจ ทำและยอมรับปฏิบัติกันเรื่อยมา ดังนั้น วัฒนธรรม จึงเป็นแบบแผนประเพณีปฏิบัติ และได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างที่สมาชิกในสังคมสามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน ซึ่งเมื่อกล่าวจำเพาะลงไปในเรื่องเฉพาะแต่ละวัฒนธรรม พื้นบ้าน ก็จะเป็นเรื่องของกลุ่มชนหนึ่งๆ อาจจะเป็นที่ยอมรับและนิยมปฏิบัติจากคนทั่วไป หรือเฉพาะกลุ่มก็ได้ ซึ่งวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือท้องถิ่นในแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับบริบทของชุมชน อาทิ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทัศนคติ ความเชื่อ ลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนประมง ชุมชนค้าขาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับ การเปิดรับอารยธรรมและความเจริญของกลุ่มชนอื่น เข้ามาผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจนทำให้วัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่างกลืนหายไปกับกระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมภายนอกที่ถาโถมเข้ามาอย่างรุนแรง แต่ก็ยังเหลือวัฒนธรรมท้องถิ่นอีกมากที่ธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นตนเองได้ วัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย ก็เป็นอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่สะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลง และจากความจริงที่ว่า วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขเวลาเมื่อมีการคิดค้นหรือพบสิ่งใหม่ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้วัฒนธรรมบางอย่างอาจเลิกใช้ การที่จะรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมนั้นให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย แต่การเปลี่ยนแปลงต้องควบคู่กับการอนุรักษ์คุณค่าเดิมไว้ด้วย ซึ่งมนุษย์หรือคนในท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของตนเอง เพื่อให้เข้าใจถึงชีวิตรักษาคุณค่าความดีงามนั้นไว้ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเผยแพร่สู่สังคมอื่น ในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาให้เจริญงอกงาม ถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องกันไปในอนาคต (Panin, 2012)

วัฒนธรรมพื้นบ้านของชนกลุ่มหนึ่งที่มีคุณค่าควรแก่การรักษา คือ วัฒนธรรมของ ชาวลาวแง้ว ชาวลาวแง้วเป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกกวาดต้อนมาจากอาณาจักรลาว เดิมมีถิ่นฐานอยู่ในเขตชนบทนอกเมืองหรือชานเมืองเวียงจันทน์ หากเป็นพวกที่อยู่ในเขตเมืองเวียงจันทน์จะเรียกว่า “ลาวเวียง” จึงเป็นที่มาของชื่อ ลาวแง้วนั่นเอง ลาวแง้วที่ถูกกวาดต้อนมาครั้งนั้นมีหลายกลุ่มหลายสายและหลายคราว หายยักกันเดินทางมาสู่ประเทศไทยแล้ว แยกย้ายกันไปตามที่ต่าง ๆ เช่น ที่ลพบุรี ราชบุรี สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ส่วนลาวแง้วในจังหวัดสิงห์บุรีนั้น ครั้งแรกมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ในแถบอำเภอบางระจัน ต่อมาบางส่วนก็อพยพลงมาตามลำน้ำเจ้าพระยา ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่อำเภอมโนรมบุรี แล้วขยายขยายมาอยู่ที่ตำบลทองเอนเป็นกลุ่มใหญ่ และสืบเชื้อสายมีลูกหลานกว่า 4,000 คน ในปัจจุบันนี้

วัฒนธรรมลาวแง้วเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการพูดหรือภาษาซึ่งจะใช้ภาษาลาวแง้วติดต่อกันกับคนกลุ่มเดียวกัน หากพูดกับคนต่างกลุ่มจะใช้ภาษาไทยกลาง ชาวลาวแง้วนับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อเรื่องบาป-บุญ มีการทำบุญในวันพระ อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น หากกล่าวถึงอุปนิสัยของชาวลาวแง้วแล้วนั้น มักจะชอบรักสงบ ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและเป็นมิตร มีนิสัยโอบอ้อมอารีกับเพื่อนบ้าน การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์คือการนุ่งซิ่น กางเกงขาก๊วย นิยมใช้ผ้าทอจาก ด้ายฝ้าย การแสดงศิลปะพื้นบ้านคล้ายชาวไทยภาคกลางซึ่งไม่เหมือนถิ่นอีสาน อาหารประจำท้องถิ่นจำพวก ปลาสาม ลาบมะเขือและปลาร้า เป็นต้น จากวัฒนธรรมลาวแง้วที่ได้กล่าวมานั้นปัจจุบันยังมีให้เห็นอยู่ในตำบลทองเอน อำเภอมโนรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภอมโนรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ถือว่าเป็นอีกวัฒนธรรมที่กำลังจะสูญหายไป โดยชนรุ่นหลังไม่มีการสืบสานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ปัจจุบันคนในชุมชนตำบลทองเอน กว่าร้อยละ 80 ไม่สามารถพูดภาษาลาวแง้วได้ การแต่งกาย ก็เปลี่ยนแปลงไป อาหารและศิลปะการแสดงสูญหายไป

กว่าครึ่ง แต่เดิมคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว จะสอนลูกหลานให้พูดภาษาลาวแก้ว แต่ปัจจุบันนี้ก็ยังสอนให้พูดลาวแก้ว อยู่แต่เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากความเจริญของท้องถิ่น การติดต่อกับคนต่างกลุ่มมีมาก ชาวลาวแก้วได้รับการศึกษามากขึ้น ตลอดจนมีการแต่งงานกับคนไทย จึงสอนลูกหลานและใช้ภาษาไทยกลางอย่างแพร่หลาย และนี่เป็นสาเหตุที่วัฒนธรรมลาวแก้วกำลังจะถูกกลืนหายไปในปัจจุบัน ดังนั้นการจะรักษาวัฒนธรรมลาวแก้วให้คงอยู่สืบไปจึงขึ้นอยู่กับเยาวชนชาวลาวแก้วรุ่นใหม่เป็นสำคัญ ซึ่งหากเยาวชนลาวแก้วเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เขาก็จะเกิดความรักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้านของตนเอง ดังที่ชาวลาวแก้ว ตำบลทองเอนจำนวนหนึ่ง ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า “เราในฐานะเยาวชนคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว หากธำรงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นลาวแก้ว ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์เอาไว้ไม่ใช่เรื่องเสียหาย กลับเป็นการดีเสียอีกที่จะช่วยสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นลาวแก้วไม่ให้สูญหายไปจากแผ่นดินไทยให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ต่อไป” (รุจิรา เชาวธรรม, นนุช ปึงเผ่าพันธุ์, สมิง จงกะลิกิจ, 2555)

องค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน (อบต.ทองเอน) มีภารกิจส่งเสริมอีกประการหนึ่งคือ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้วในตำบล ทองเอน ให้มีความรู้ความเข้าใจและธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมลาวแก้วจึงเป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลทองเอนพึงกระทำการให้การอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้เยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้ว มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมลาวแก้ว จนนำไปสู่การธำรงรักษาวัฒนธรรมของตน เนื่องจากการฝึกอบรมในปัจจุบันเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ที่ได้รับความสนใจในหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีโครงการฝึกอบรมพัฒนาให้กับบุคลากรในระดับต่างๆ และอาชีพ ในสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อบ่มบ่มเพิ่มทักษะคุณภาพ และประสิทธิภาพของคนในองค์กร (ยงยุทธ เกษสาคร, 2545, หน้า 4) การฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งที่มีสำคัญในการที่จะช่วยให้คนประสบความสำเร็จหรือถึงจุดหมายที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของวิศรุต วินิจย์กุล (2551, บทคัดย่อ) เรื่องพืชสมุนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากหลาน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ การประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับลาวแก้วสำหรับเยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้วในตำบลทองเอนซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่พร้อมจะถ่ายทอดให้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่จะสืบทอดไปยังรุ่นสู่รุ่น เพราะว่าจุดประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมก็คือการให้ได้มาซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านความรู้ ความคิด และเจตคติที่ดีขึ้นได้ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546, หน้า 174)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะคนในตำบลทองเอนลูกหลานลาวแก้ว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมลาวแก้ว จึงได้พัฒนาหลักสูตรลาวแก้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อให้เยาวชนในตำบลทองเอนได้เรียนรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของตนเอง และอยากที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวแก้วไว้ให้รุ่นลูกหลานต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ให้เหมาะสมและสอดคล้องและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องลาวแง้ว หมายถึง แผนการฝึกอบรมที่กำหนดโครงสร้างเนื้อหา เวลาและมวล ประสพการณ์เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมลาวแง้ว ซึ่งประกอบด้วย ภาษา การแต่งกาย อาหาร และศิลปะการแสดง โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบเขตเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม

ความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กในด้านความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องลาวแง้ว ที่สามารถประเมินได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้วที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

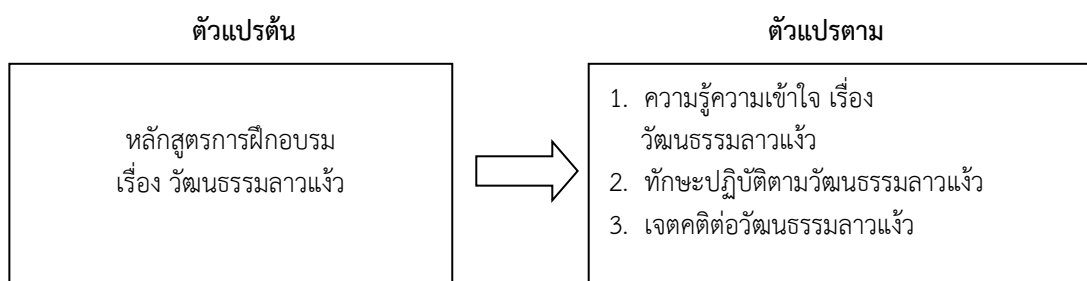
ทักษะปฏิบัติตามวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถของเด็กในการปฏิบัติ กิจกรรมตามวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากการฝึกอบรมตามหลักสูตรในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย ภาษาลาวแง้ว การแต่งกายลาวแง้ว อาหารลาวแง้ว บ้านเรือนของลาวแง้ว และศิลปะการแสดงลาวแง้ว สามารถประเมินได้จากการประเมินทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง ความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบของเด็กที่มีต่อวัฒนธรรมลาวแง้วในด้านความสนใจ การให้ความสำคัญ การเห็นคุณค่า การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ การนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน สามารถวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้วที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เด็ก หมายถึง ประชากรชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 10-11 ปี ในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ.2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัย โดยนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ กัน สอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2540, หน้า 310) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมาย 2) กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้รวบรวมประมวลเอาแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาตลอดจนผู้ที่ทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มากำหนดเป็นแนวทางการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ เด็กอายุระหว่าง 10–11 ปี ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนวัดดงยาง โรงเรียนวัดกลาง โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ศรี โรงเรียนวัดล่องกะเบา โรงเรียนวัดไผ่ดำ (มิตรภาพที่ 183) โรงเรียนวัดเช่าสิงห์ และโรงเรียนวัดเชียงราก รวม 369 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กอายุระหว่าง 10–11 ปี ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนวัดดงยาง โรงเรียนวัดกลาง โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ศรี โรงเรียนวัดล่องกะเบา โรงเรียนวัดไผ่ดำ (มิตรภาพที่ 183) โรงเรียนวัดเช่าสิงห์ และโรงเรียนวัดเชียงราก รวมทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2.2 ทักษะปฏิบัติตามวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2.3 เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว
3. เนื้อหาในการอบรม เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของลาวแง้ว และ วัฒนธรรมของลาวแง้ว ได้แก่
 - 3.1 ภาษาของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.2 อาหารของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.3 การแต่งกายของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.4 บ้านเรือนของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.5 ศิลปะการแสดงของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
4. ระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.1 หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
 - 5.2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 5.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 5.4 แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว

6. การรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มเดียว เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนการฝึกอบรม (pre-test) แล้วบันทึกคะแนนไว้

6.2 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม ให้เด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยกำหนด 2 วัน โดยภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 8 ชั่วโมง รวมจำนวน 12 ชั่วโมง และประเมินทักษะปฏิบัติของเด็กระหว่างการฝึกอบรม

6.3 เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลหลังจากการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำ แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว หลังการฝึกอบรม (post-test) และแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรม ลาวแก้ว

6.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนการฝึกอบรมและ คะแนนที่ได้หลังการฝึกอบรม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนฝึกอบรมและ หลังอบรม โดยใช้สถิติ t-test dependent

7.2 การวิเคราะห์แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว และประเมินทักษะการ ปฏิบัติวัฒนธรรมลาวแก้ว โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

7.3 การวิเคราะห์คะแนนแบบวัดเจตคติของเยาวชนต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.1 ค่าเฉลี่ย (mean : $\bar{X}$)

8.2 ค่าร้อยละ (percentage)

8.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

8.4 หาค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้อง (IOC : index of Item-Objective)

8.5 หาค่าระดับความยากง่าย (difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.6 การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.7 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ KR20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

8.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างแบบไม่มีอิสระของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบล ทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม

2. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบล ทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว มีความเหมาะสม

สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแก้วของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า เด็กมีความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นดังนี้แสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมและชุมชน มีเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมในการอำนวยความสะดวกกับผู้เข้ารับการอบรม การทำแบบฝึกจากง่ายไปสู่สิ่งที่ซับซ้อน จากรูปธรรมสู่นามธรรมให้เป็นความรู้ ความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ สอดคล้องกับ กชพรรณ คมขำ (2557, บทคัดย่อ) พัฒนาหลักสูตรเรื่อง ลาวครั้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภาษาลาวครั้งของนักเรียน ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านทักษะการปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมมีทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้วอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมทักษะปฏิบัติ เด็กตั้งใจร่วมกิจกรรม มีความพอใจกับการสร้างชิ้นงาน มีความสุขกับผลงาน มีความเพลิดเพลินกับการได้ออกไปดูงานวาดภาพเกี่ยวกับบ้านเรือนของคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเด็กและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพจนเกิดประสิทธิผลกับเด็กทุกคน สอดคล้องกับ จงกล นุชนารถ (2555, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การตัดกระดาษงานพิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตามหลักสูตรมีการพัฒนาขึ้นในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก

3. ด้านเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้วเป็นสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง เหมาะกับสภาพท้องถิ่น กิจกรรมเข้าใจและเรียนรู้ทักษะจากการฝึกอบรมได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ เฟื่องฟู (2555, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำมันมะพร้าวผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรม มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับนักเรียนในโรงเรียนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เชื่อมต่อการฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับประชาชนในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

เอกสารอ้างอิง

- กชพรรณ คมขำ. (2557). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ภาษาลาวครั้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จกมล นุชนารถ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การตัดกระดาษงานพิธี ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2545). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟ
ฟิค.
- รุจิรา เชาว์ธรรม, นงนุช ปึงเผ่าพันธุ์, สมิง จงกะสิกิจ. (2555). รายงานวิจัย ลาวแง้ว. กรุงเทพฯ: หนังสือมูลนิธิ
เล็ก-ประไพวิริยะพันธุ์.
- วิศรุต วินิจญ์กุล. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องพืชสมุนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่
6 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากหลาน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภวรรณ เพ็ญฟู. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำน้ำมันมะพร้าวผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย. เชียงใหม่: The
Knowledge Centre.
- Panin, Ornsiri. (2012). Ban Lae Ruean Phuan Bangplama jark Chiang Kwang Su Lum Nam Pak
Klang Kong Pratet Thai. (in Thai). [Phuan Bangplama Vernacular Houses: from Chiang
Kwang to Thai Central Region River Basin]. Bangkok: Usakane.

**การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ
ของผู้บริโภค**
**Marketing Management Influencing Consumers' Purchase Decision
Of Sugar-free Beverage**

สิริลักษณ์ แสงทอง¹, กรเอก กาญจนานโกคิน²
Sirilak Sangthong¹, Korn-ek Kanjanaphokin²

Received: March 22, 2020 Revised: April 09, 2020 Accepted: April 26, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัย มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคเครื่องดื่มในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ พบว่า 1) การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค ประกอบด้วยด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ที่ระดับ $\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.63 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล พบว่า ในภาพรวม ($R = .768$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ($R = .705$) ด้านการ ค้นหาข้อมูล ($R = .677$) ด้านการประเมินทางเลือก ($R = .692$) ด้านการตัดสินใจซื้อ ($R = .714$) และด้าน พฤติกรรมหลังการซื้อ ($R = .639$) โดยสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: การจัดการตลาด, เครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล, การตัดสินใจของผู้บริโภค

¹ นักศึกษาโครงการพิเศษ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (Visionary Leaders) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The purposes of this independent study were to 1) study purchase decisions on sugar-free beverage and 2) to study the relationship between sugar-free beverage marketing management and consumer purchasing decisions. The population and samples of this study were beverage consumers in Bangkok Metropolitan Region, and questionnaire was used as an instrument for data collection. Data analysis statistics were frequency value, percentage, mean and standard deviation. t-test analysis, One Way Anova analysis and Pearson Correlation.

The result indicated that the factors influencing consumers' purchase decision on sugar-free beverage included of need recognition, Search for information, Pre - purchase evaluation of alternatives, Purchase decision, and Post - purchase behavior with the overall level of the opinions was at $\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.63. Moreover, the result pointed that the relationship between marketing management of sugar-free beverage and consumers' purchase decision, at the significant of 0.05, was at $R = .768$ in overall. Each marketing management pattern showed the level of relationship as; need recognition was at $R = .705$, Search for information was at $R = .677$, Pre - purchase evaluation of alternatives was at $R = .692$, Purchase decision was at $R = .639$ and Post - purchase behavior was at $R = .639$.

Keywords: Marketing management, Sugar-free beverage, Consumers' decision

บทนำ

อุตสาหกรรมเครื่องดื่มของไทยถือว่ามียุทธศาสตร์การบริโภคที่กว้างส่งผลให้ในตลาดมีสินค้าหลากหลาย ทำให้เกิดการทดแทนกันได้ของผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อเนื่องให้ในอุตสาหกรรมเครื่องดื่มมีการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างผู้ประกอบการเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาดและออกผลิตภัณฑ์ใหม่มาเพื่อคงความสามารถในการแข่งขัน ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมเครื่องดื่มจะมีมูลค่าตลาดค่อนข้างสูงแต่ภาพด้านการเติบโตอาจจะไม่สดใสมากนัก สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่ปรับเปลี่ยนตามกำลังซื้อของประชาชน กระแสการบริโภคของประชาชนที่ปรับเปลี่ยนตามเวลา ตลอดจนการออกกฎระเบียบควบคุมการบริโภคของกรมสรรพสามิตได้ประกาศอัตราภาษีใหม่ ซึ่งผลของภาษีนี้อาจจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่กดดันให้อุตสาหกรรมเครื่องดื่มยังมีความสามารถในการเติบโตในกรอบจำกัด

จากการคำนวณของศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบหลังการปรับภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มใหม่กับก่อนการปรับ โวน์และชาพร้อมดื่มมีการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกมากที่สุด โดยมีการเพิ่มขึ้นของราคาขายปลีกใหม่ประมาณร้อยละ 21.1 และร้อยละ 7.5 ของราคาขายปลีกเดิม ตามลำดับ

สถานะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของคนในสังคมเมืองที่ต้องทำงานมากขึ้น ใช้เวลาพักผ่อนน้อยลง วิถีชีวิตดำเนินไปด้วยความเร่งรีบในแต่ละวันทำให้ผู้บริโภคไม่ค่อยมีโอกาสที่จะบริโภคอาหารให้ครบตามความต้องการของร่างกาย ต้องมองหาอาหารที่สามารถลดเขยसारอาหารที่ขาดไป กลายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เราต้องเลือกพึ่งพาอาหารนอกบ้าน และอาหารสำเร็จรูปในห้างร้าน ผลลัพธ์ของวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง เริ่มสะท้อนผลลบให้เห็นว่าสุขภาพคนไทย ที่กำลังเพิ่มสถิติโรคอ้วน (Obesity) และโรคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด มะเร็ง และภาวะไตวายเรื้อรัง เป็นต้นซึ่งปัญหาของโรคเหล่านี้ไม่เพียงเป็นปัญหาที่ก่อความเดือดร้อนกับผู้ป่วยและครอบครัวโดยตรงเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เพราะค่าใช้จ่ายที่ภาครัฐต้องจ่ายในการรักษาพยาบาลซึ่งมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ทำให้ผู้บริโภคมองหาวิถีที่จะปฏิบัติตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยหันมาใส่ใจสุขภาพของตัวเอง ในเรื่องของการบริโภค ตระหนักต่อสิ่งที่กำลังจะรับประทานเข้าไปหรือการดูแลร่างกายต่างๆโดยมีเป้าหมายสำคัญไปสู่การเป็นคนใหม่ที่ดียิ่งขึ้น หรือกลายเป็น Better Version ของตัวเอง ทำให้เกิดเป็นกระแสในการดูแลตัวเองในหลายๆ ด้าน รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างเพื่อให้เป็นผลดีต่อตัวเองมากขึ้น ทั้งในเชิงสุขภาพร่างกาย อารมณ์และสุขภาพจิตใจ

จากสถานการณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า กระแสรักสุขภาพได้สร้างโอกาสทางการตลาดให้กับเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการจัดการตลาดในมุมมองของผู้บริโภค เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย รวมถึงนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริงและช่วยสร้างความได้เปรียบให้กับธุรกิจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการตลาด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการตลาด การปฏิบัติการทางการตลาด และการประเมินผลทางการตลาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ

การตัดสินใจซื้อ หมายถึง การตัดสินใจว่าจะซื้อสินค้าหรืออะไร หรือซื้อสินค้าอะไร ซึ่งเรียงลำดับคะแนนของสินค้านั้น ๆ และจะตัดสินใจซื้อจากคะแนนที่ดีที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

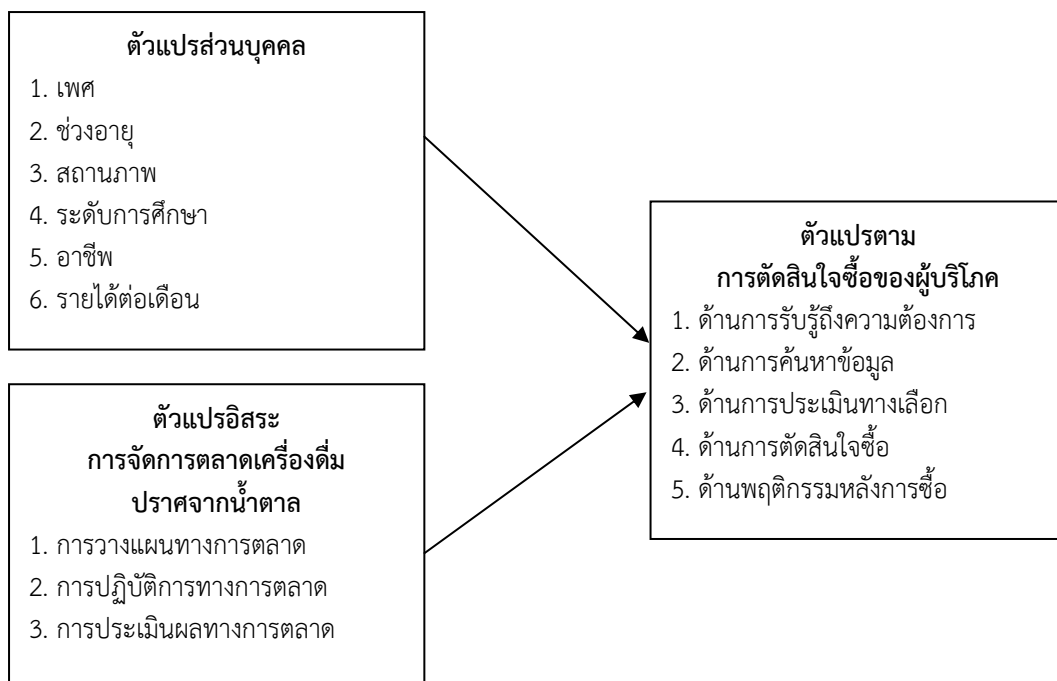
สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่แตกต่างกัน
2. การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนทางการตลาด (Marketing Planning) 2) การปฏิบัติการทางการตลาด (Marketing Practices) 3) การประเมินผลทางการตลาด (Marketing Evaluation)
2. แนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ (Need recognition) 2) ด้านการค้นหาข้อมูล (Search for information) 3) ด้านการประเมินทางเลือก (Pre - purchase evaluation of alternatives) 4) ด้านการตัดสินใจซื้อ (Purchase decision) และ 5) ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ (Post - purchase behavior)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านขอบเขตเนื้อหา การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคซึ่งผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค และการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล
2. ด้านขอบเขตด้านประชากร กลุ่มผู้บริโภคเครื่องดื่ม ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. ด้านขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ เดือนสิงหาคม 2562 – เดือนตุลาคม 2562 รวมระยะเวลา 3 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แนวทางการวิจัย การวิจัยนี้ใช้แนวทางการวิจัยรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) แนวคิดทฤษฎี และศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรของงานวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ศึกษาประชากรที่เป็นผู้บริโภคเครื่องดื่ม ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนประมาณ 10,831,988 คน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี) โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อน 5 % ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง 400 คน
3. การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณจึงใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามปลายปิด โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา และนำมาจัดทำแบบสอบถามให้มีความสัมพันธ์กับกรอบแนวความคิด พร้อมทั้งผลการวัดค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่า IOC หรือค่าความสอดคล้องของแต่ละข้อ ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 0.7 จึงจะถือว่าคำถามนั้นมีความเที่ยงตรง
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ การวัดค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผลการตรวจสอบหาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า ตัวแปรการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล และตัวแปรการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.95 แสดงว่าเครื่องมือการวิจัยโดยรวมมีค่าความสอดคล้องที่รับได้ และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.956
5. การรวบรวมข้อมูล
 - 5.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง จากเช่น เอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร เว็บไซต์เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
 - 5.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้เก็บข้อมูลแจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด โดยวิธีเก็บแบบสอบถามจากผู้บริโภคเครื่องดื่ม ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามเองจนได้ครบจำนวนที่กำหนด เมื่อเก็บครบตามจำนวน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บจากแบบสอบถามเสร็จ ทำการตรวจสอบให้มีความครบถ้วนทุกข้ออย่างสมบูรณ์ และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาแปลงค่าเพื่อนำไปทดสอบในโปรแกรมสำเร็จเพื่อทดสอบหาค่าและนำมาวิเคราะห์สถิติต่อไป
6. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและสถิติ นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การวิเคราะห์ทดสอบที (t-Test) การวิเคราะห์ความ

แปรปรวน (One way Anova) และ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.00 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 62.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.25 มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 36.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับ 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.00

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภค

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล โดยรวมแต่ละด้าน

การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการวางแผนทางการตลาด	3.69	0.62	มาก
2. ด้านการปฏิบัติการทางการตลาด	3.73	0.59	มาก
3. ด้านการประเมินผลทางการตลาด	3.63	0.66	มาก
รวม	3.68	0.55	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับความคิดเห็นการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการทางการตลาด ($\bar{X} = 3.73$) ด้านการวางแผนทางการตลาด ($\bar{X} = 3.69$) และด้านการประเมินผลทางการตลาด ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค โดยรวมแต่ละด้าน

การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ	3.77	0.71	มาก
2. ด้านการค้นหาข้อมูล	3.61	0.77	มาก
3. ด้านการประเมินทางเลือก	3.84	0.67	มาก
4. ด้านการตัดสินใจซื้อ	3.80	0.66	มาก
5. ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ	3.79	0.74	มาก
รวม	3.76	0.63	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับความคิดเห็นการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการประเมินทางเลือก $\bar{X} = 3.84$ ด้านการตัดสินใจซื้อ $\bar{X} = 3.80$ ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ $\bar{X} = 3.79$ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ $\bar{X} = 3.77$ และด้าน การค้นหาข้อมูล $\bar{X} = 3.61$ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลแตกต่างกัน

ตาราง 3 ตารางสรุปผลความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล

ปัจจัยส่วนบุคคล	การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล				
	ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ	ด้าน การค้นหาข้อมูล	ด้านการประเมินทางเลือก	ด้านการตัดสินใจซื้อ	ด้าน พฤติกรรมหลังการซื้อ
เพศ	Sig. = 0.01 แตกต่างกัน	Sig. = 0.12 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.03 แตกต่างกัน	Sig. = 0.01 แตกต่างกัน	Sig. = 0.01 แตกต่างกัน
อายุ	Sig. = 0.70 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.29 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.43 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.47 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.29 ไม่แตกต่างกัน
สถานภาพ	Sig. = 0.27 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.36 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.42 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.39 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.39 ไม่แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	Sig. = 0.72 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.98 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.78 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.83 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.19 ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	Sig. = 0.59 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.27 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.66 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.19 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.17 ไม่แตกต่างกัน
รายได้ต่อเดือน	Sig. = 0.85 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.51 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.85 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.98 ไม่แตกต่างกัน	Sig. = 0.94 ไม่แตกต่างกัน

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 3 ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล พบว่า (1) เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล แตกต่างกันได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ (2) อายุ (3) สถานภาพ (4) ระดับการศึกษา (5) อาชีพ และ (6) รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

การตัดสินใจซื้อ เครื่องดื่มปราศจาก น้ำตาล	การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล			รวมการตัดสินใจซื้อ เครื่องดื่มปราศจาก น้ำตาล
	ด้านการวางแผน ทางการตลาด	ด้านการ ปฏิบัติการทาง การตลาด	ด้านการ ประเมินผลทาง การตลาด	
ด้านการรับรู้ถึง ความต้องการ	R =.618** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 61.80	R =.657** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 65.70	R =.618** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 61.80	R =.705** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 70.50
ด้านการค้นหา ข้อมูล	R =.582** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 58.20	R =.630** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 63.00	R =.580** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 58.00	R =.667** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 66.70
ด้านการประเมิน ทางเลือก	R =.608** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 60.80	R =.650** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 65.00	R =.600** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 60.00	R =.692** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 69.20
ด้านการตัดสินใจ ซื้อ	R =.616** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 61.60	R =.693** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 69.30	R =.611** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 61.10	R =.714** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 71.40
ด้านพฤติกรรมหลัง การซื้อ	R =.559** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 55.90	R =.603** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 60.30	R =.553** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 55.30	R =.639** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 63.90
รวมการจัดการ ตลาดเครื่องดื่ม ปราศจากน้ำตาล	R =.670** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 67.00	R =.726** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 72.60	R =.666** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 66.60	R =.768** Sig. = 0.00 มีความสัมพันธ์ ร้อยละ 76.80

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยภาพรวมใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ระหว่างชุดตัวแปรต้น

คือการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล กับชุดตัวแปรตามคือ การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ $R = 0.768$ ค่าความสัมพันธ์แสดงค่าทางบวก ค่า $sig. = 0.00$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 76.80

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค สามารถอธิบายได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค การตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภค ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ พบว่ามีระดับความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรณพันธ์จิตวุฒิชัย (2558) ศึกษาเรื่อง กระบวนการและปัจจัยการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็ก: กรณีศึกษา เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร การวิจัยพบว่า โครงการขนาดเล็กที่มีการพัฒนาโครงการ ที่สอดคล้องกับลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของผู้ซื้อ กระตุ้นให้เกิดกระบวนการตัดสินใจซื้อ กล่าวคือในระยะแรกผู้ซื้อให้ความสำคัญในด้านของทำเลที่ตั้ง และลักษณะของที่อยู่อาศัย ในช่วงการตัดสินใจซื้อ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ราคาขายที่เหมาะสม และไม่เสียค่าสาธารณูปโภคส่วนกลาง และหลังจากการอยู่อาศัยจะให้ความสำคัญกับการรับประกัน และบริการหลังการขาย ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการวางแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับผู้ซื้อ และในอนาคตควรมีการศึกษาผู้ซื้อโครงการขนาดเล็กในเขตอื่น และเพิ่มรายละเอียดปัจจัยที่มากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสินันต์ ธีระวัฒนานนท์ (2557) ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์กีฬาของผู้บริโภค การวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์กีฬาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการตลาดเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาลกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ดังนี้

1. ด้านการวางแผนทางการตลาด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ร้อยละ 61.80 ด้านการค้นหาข้อมูล ร้อยละ 58.20 ด้านการประเมินทางเลือก ร้อยละ 60.80 ด้านการตัดสินใจซื้อ ร้อยละ 61.60 และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ร้อยละ 55.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ คอตเลอร์ (Kotler, 2000) กล่าวถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ การจัดการกรอบแนวคิด เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการปฏิบัติการทางการตลาด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ร้อยละ 65.70 ด้านการค้นหาข้อมูล ร้อยละ 63.30 ด้านการประเมินทางเลือก ร้อยละ 65.00 ด้านการตัดสินใจซื้อ ร้อยละ 69.30 และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ร้อยละ 60.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ สรุพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2546) กล่าวถึง กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์กร และการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ด้านการประเมินผลทางการตลาด มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มปราศจากน้ำตาล ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ร้อยละ 61.80 ด้านการค้นหาข้อมูล ร้อยละ 58.00 ด้านการประเมินทางเลือก ร้อยละ 60.00 ด้านการตัดสินใจซื้อ ร้อยละ 61.10 และด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ร้อยละ 55.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร วรรณประเสริฐ (2556) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดหนังสือ นว

นิยายไทยของสำนักพิมพ์และการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค การวิจัยพบว่า ทศนคติที่มีต่อการสื่อสารการตลาดของสำนักพิมพ์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ทั้ง 2 สำนักพิมพ์ คือ (1) สำนักพิมพ์สสารบุ๊คส์ และ (2) สำนักพิมพ์เดซี ซึ่งผลการวิจัยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูงทั้ง 2 สำนักพิมพ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า เมื่อผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อการสื่อสารการตลาดของสำนักพิมพ์ ก็จะตัดสินใจซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชื่นจิตต์ แจ่มเจนกิจ (2545) ที่กล่าวว่า กระบวนการการนำเครื่องมือการสื่อสารการตลาดในหลากหลายรูปแบบมาผสมผสานนั้น ก็เพื่อให้สามารถใช้งานได้เหมาะสมกับพฤติกรรมผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ที่สำคัญคือต้องมีความต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ผลลัพธ์หรือบริการนั้น ๆ มีคุณค่าและแตกต่างไปจากผู้ผลิตรายอื่น ๆ ในตลาด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย
 - 1.1 ควรศึกษาการตัดสินใจซื้อเครื่องตีมปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภคในจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทยด้วย
 - 1.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อเครื่องตีมปราศจากน้ำตาลของผู้บริโภคที่อยู่จังหวัดต่างกัน
 - 1.3 ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการตลาดเครื่องตีมประเภทต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องตีมปราศจากน้ำตาล ให้ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพโดยอาจใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต หรือการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - 2.2 การศึกษาการจัดการตลาดเครื่องตีมปราศจากน้ำตาล เพื่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค สามารถนำไปเป็นแนวทางในการต่อยอดในการวิจัยเครื่องตีมชนิดอื่นๆ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชินจิต แจ้งเจนกิต. (2545). *IMC & Marketing communication กลยุทธ์สื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: Tipping Point Press.
- ธัญพร วรรณประเสริฐ. (2556). *กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดหนังสือนวนิยายไทยของสำนักพิมพ์และการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปกรณ พันธ์จิตวุฒิชัย. (2558). *กระบวนการและปัจจัยการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็ก: กรณีศึกษา เขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสิมันต์ ธีระวัฒนานนท์. (2557). *ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์กีฬาของผู้บริโภค*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ค้นเมื่อ กันยายน 6, 2562, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/กรุงเทพมหานครและปริมณฑล>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2560). *ผู้ประกอบการเครื่องดื่มไทยปรับตัวระมัดระวังท่ามกลางปัจจัยแวดล้อมหลากหลายและภาษีสรรพสามิตใหม่ (กระแสทรรศน์ ฉบับที่ 2867)*. ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2562, จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/36555.aspx>
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2546). *หลักการบริหารธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- Kotler, Philip. (2000). *Marketing Management*. The Millennium edition. New Jersey: Prentice-Hall.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

A Development of a Training Curriculum on the Topic Entitled “Managing Humidity Tray Gardens,” Career Learning Strand Group, for Grade 6 Students

กุลสตรี โชติวิวัฒน์¹, ทิพวัลย์ คำคง², ทรงศรี ตุ่นทอง²
Kullastree Chotwiwat¹, Tippawan Khumkhong², Songsri Toonthong²

Received: March 31, 2020 Revised: April 29, 2020 Accepted: May 10, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเตาปูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้อง รวม 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเชื่อมั่น 0.679 3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และ 4) แบบวัดความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลักสูตร คือ (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) เนื้อหาสาระ (4) โครงสร้างหลักสูตร (5) กิจกรรมการฝึกอบรม (6) สื่อการเรียนรู้ (7) การวัดและประเมินผล (8) เวลาการฝึกอบรม (9) แผนการจัดฝึกอบรม (10) เอกสารประกอบการฝึกอบรม ผลการประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ 2) ผลการใช้หลักสูตรประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการจัดสวนถาดแบบขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, การจัดสวนถาดแบบขึ้น, การเรียนรู้การงานอาชีพ

¹ นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop a training curriculum on the topic entitled, “Managing Humidity Tray Gardens,” Career Learning Strand Group, for grade 6 students and 2) evaluate the implementation of the training curriculum. The sample, selected by simple random sampling, consisted of a classroom of 30 6th graders from Wat Tao Pun School, under Saraburi Primary Educational Service Area Office, Region 2, during the academic year 2018, The research instruments included 1) a training course, 2) an achievement test with a reliability value of 0.679, 3) a practice skills assessment form, and 4) a satisfaction measurement form. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation and t-test.

Findings were as follows: 1) The training curriculum comprised the following components: (1) principles, (2) objectives, (3) contents, (4) curriculum structure, (5) training activities, (6) learning media, (7) measurement and evaluation, (8) training duration, (9) training plans, (10) supplementary training documents. The training curriculum, assessed by experts, was found to be appropriate for training. 2) The evaluation of the implementation of the training curriculum revealed that: (1) The students’ learning achievement after the training was significantly higher than that before the training ($p < .05$). (2) Overall, the students’ practical skills on managing humidity tray gardens were at a very high level, and their satisfaction towards the training curriculum was at a high level.

Keywords: The Development Curriculum, Humid tray gardening, Career learning

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทย ทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ในยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ การสร้างรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยโดยพิจารณาคุณภาพคนพบว่ายังมีปัญหาในแต่ละช่วงวัยและส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงกัน ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่พัฒนาการไม่สมวัยในเด็กปฐมวัย ผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ขณะที่ผู้สูงอายุ มีปัญหาสุขภาพและมีแนวโน้มอยู่คนเดียวสูงขึ้น ครอบครัวมีรูปแบบที่หลากหลายและเปราะบางส่งผลต่อการบ่มเพาะให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ ประกอบกับการเลื่อนไหล ของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยผ่านสังคมยุคดิจิทัล ในขณะที่คนไทยจำนวน ไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับ การวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 บัญญัติไว้ใน หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 7 กำหนดว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างมีสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

อีกทั้งภายใต้โครงการด้านการพัฒนาอาชีพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-บรมราชกุมารี โดยมีพระราชประสงค์ให้เด็กและเยาวชนมีร่างกายที่แข็งแรง ได้รับการศึกษา และสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งจะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้มีพระราชดำริความว่า “เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริม ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงทางรายได้ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ส่งผลให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพทางการตลาด ในด้านการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม และมีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม” (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2554)

ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง นำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญคือ การดำรงชีวิตและครอบครัว การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการอาชีพ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสากลมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสมคุ้มค่า สร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ๆ อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่สามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลภายใต้บริบทของสังคมไทยได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะในการทำงาน ทำงานเป็น รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการจัดการ การวางแผน ออกแบบการทำงาน สามารถนำเอาความรู้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน สร้าง พัฒนางาน ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนวิธีการใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพของงาน และการทำงานช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพรักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุขในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยีมักมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะวิชาการ และเวลาเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่น้อยกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ดังนั้นการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยีส่วนใหญ่จึงเน้นเนื้อหา มากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติจริง

การจัดสวนนับเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านภูมิทัศน์ โดยใช้หลักวิทยาศาสตร์และศิลปะในการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์สุขของมวลมนุษย์ โดยนำหลักวิชาการ ความรู้ เทคนิค ศิลปะ และประสบการณ์มาผสมผสาน เพื่อสร้างหรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์ เกิดทัศนียภาพที่มีความงดงามสูงสุดซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมและมีผู้ให้ความสนใจกันอย่างมากเพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีกำลังถูกทำลายลง ดังนั้นมนุษย์กำลังหาสิ่งที่น่าสนใจทดแทนโดยการปลูกต้นไม้หรือจัดสวนประดับตามบริเวณอาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น สวนสาธารณะ บ้านพักอาศัย บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ตลอดจนสถานที่ราชการต่าง ๆ (พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา, 2540) การจัดภูมิทัศน์จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ อาคารสิ่งก่อสร้าง ถนนทางเท้า หินประดับ หล่้า พันธุ์ไม้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในจุดหรือตำแหน่งที่เหมาะสม มีความผสมกลมกลืนซึ่ง กันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดทัศนียภาพสวยงามน่าดู เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านจิตใจของผู้เป็นเจ้าของ และผู้มาเยี่ยมเยือนโดยตอบสนองต่อความต้องการใกล้ชิดธรรมชาติ ในขณะที่ธรรมชาติกำลังถูกทำลายและเสื่อมสลายด้วยมลพิษ การจัดสวนเพื่อสร้างสรรค์ธรรมชาติที่บริสุทธิ์จึงมีความสำคัญมากขึ้นทุกขณะและเกิดประโยชน์มากมาย เช่น การนำทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สวยงามมาประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามเพิ่มขึ้น สวนประดับที่มีความสวยงามจะช่วยกระตุ้นให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจ สวนที่มีการจัดต้นไม้หนาแน่นช่วยลดเสียงรบกวนและฝุ่นละอองจากภายนอก ทำให้อากาศบริสุทธิ์ ทำให้บ้านหรือที่พักดูโดดเด่นร่มรื่น สวยงาม พืชในสวนหลายชนิดยังนำมาเป็นอาหารสำหรับบริโภค เป็นต้น (ประเวศ ไชยวงศ์, 2541)

วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และสามารถพัฒนาทักษะการคิด การลงมือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาความต้องการของผู้เรียน และชุมชนท้องถิ่น มีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระ วิธีการกิจกรรม ประสบการณ์ให้กับนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้และทักษะ ที่เกี่ยวกับการจัดสวนถาดแบบขึ้นองค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) เนื้อหาสาระ 5) เวลาฝึกอบรม 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล 8) แผนการจัดฝึกอบรม

การจัดสวนถาดแบบขึ้น หมายถึง การจัดสวนโดยการลอกเลียนแบบธรรมชาติหรือใช้จินตนาการแล้วนำมาจัดลงในถาดหรือภาชนะที่เหมาะสม ส่วนต้นไม้ที่นำมาปลูกเป็นต้นไม้ที่ต้องการดูแลและรดน้ำทุกวัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ เกี่ยวกับการจัดสวนถาดแบบขึ้น หลังจากได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร เรื่องการจัดสวนถาดแบบขึ้น โดยวัดได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

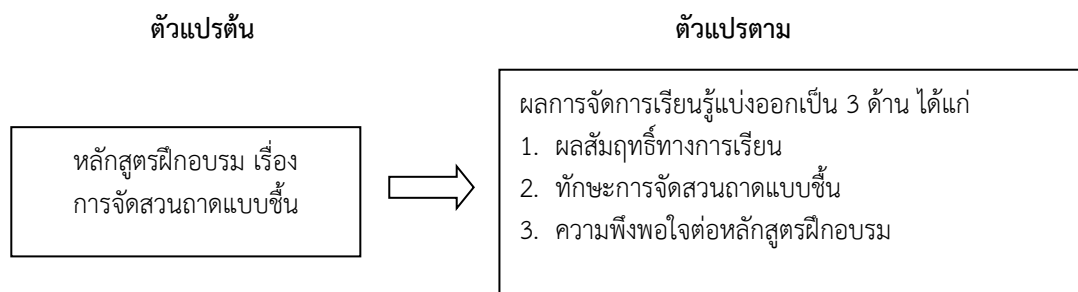
ทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้น หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติการจัดสวนถาดแบบขึ้น โดยพิจารณาจากการออกแบบ การกำหนดพันธุ์ไม้ ความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่ปฏิบัติงาน เสร็จทันตามเวลากำหนด ความประณีตและความสวยงามของผลงาน สามารถประเมินได้จากแบบประเมินทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกทางบวกในด้าน ความชอบ ความยินดี การเห็นประโยชน์ หลังจากได้รับประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งวัดได้ด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยที่สร้างตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เรียนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการจัดสวนถาดแบบขึ้น ได้ 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรโดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนนักเรียน 30 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวนนักเรียน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น
 - 2.2.2 ทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้น
 - 2.2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม
3. เนื้อหาในการอบรม เนื้อหาสาระการฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาดังนี้ 1) ความหมายของสวนถาดแบบขึ้น 2) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดสวนถาดแบบขึ้น 3) การเลือกพันธุ์ไม้และวัสดุจัดสวนถาดแบบขึ้น 4) การออกแบบการจัดสวนถาดแบบขึ้น 5) การนำองค์ประกอบของศิลป์มาใช้ในการจัดสวนถาดแบบขึ้น 6) การจัดสวนถาดแบบขึ้นในรูปของแบบต่างๆ และ 7) การดูแลรักษาสวนถาด
4. ระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลา จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.1 หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น
 - 5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น

5.3 แบบประเมินทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้น

5.4 แบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มเดียว เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทำการทดลองใช้หลักสูตร

6.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรม การจัดสวนถาดแบบขึ้น ให้นักเรียนทราบ

6.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pretest) แล้วบันทึกคะแนนไว้

6.4 ดำเนินการอบรมโดยใช้หลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการจัดการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

6.5 หลังจากดำเนินการสอนครบ 12 ชั่วโมงตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (posttest) แล้วบันทึกคะแนนไว้

6.6 ประเมินทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้นของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.7 ให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดสวนถาดแบบขึ้น

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำคะแนนของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test dependent

7.2 แบบประเมินทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้น ใช้เกณฑ์คะแนนตามสภาพจริง (scoring rubrics) แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

7.3 แบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม โดยนำความคิดเห็นของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.1 ค่าเฉลี่ย (mean : $\bar{X}$)

8.2 ค่าร้อยละ (percentage)

8.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

8.4 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : index of Item-Objective)

8.5 หาค่าระดับความยากง่าย (difficulty)

8.6 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

8.7 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบประเมินเจตคติใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

8.8 การทดสอบค่า t-test (dependent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีหลักสูตร ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวนถาดแบบขึ้น ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติ

สัมภาษณ์แนวคิดในการทำหลักสูตรกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและความจำเป็นในการฝึกอบรม ความคิดเห็นในการกำหนดเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม สื่อประกอบการวัดและประเมินผล และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่าจากการสัมภาษณ์ จะพบว่านักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลสวน ต้นไม้ จัดสวนถาด ไม่สามารถที่จะจัดสวนถาดได้ด้วยตัวเอง ไม่รู้จักหน้าตาว่าสวนถาดเป็นแบบไหน และการจัดสวนถาดที่ยังงัดกับตัวนักเรียนเอง จากปัญหาดังกล่าว ผู้สัมภาษณ์จึงเห็นควรให้มีการจัดอบรมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการตัดแต่งต้นไม้ การจัดสวนถาด และยังปลูกฝังให้นักเรียนรักธรรมชาติและศิลปะโดยไม่รู้ตัว

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การสร้างหลักสูตรอบรมฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำผลจากแนวคิดทฤษฎีหลักการและข้อมูลพื้นฐาน โดยสำรวจความต้องการของผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผลการฝึกอบรม โดยมี 6 ขั้นตอน คือ 1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดสวนถาดขึ้น 2. การเลือกใช้พันธุ์ไม้ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสวนถาด 3. การออกแบบโครงสร้าง และองค์ประกอบศิลป์ 4. การเขียนแบบ การจัดสวนถาดแบบขึ้น 5. วิธีการจัดและตกแต่งสวนถาดแบบขึ้น และ 6. การประเมินราคาสวนถาดแบบขึ้น

จากการประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า หลักสูตรฉบับร่าง มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้และผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม จากการนำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ได้ทำการทดลอง 2 วัน ดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและสนใจซักถามปัญหาระหว่างการทำงาน

2. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการจัดสวนถาดขึ้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.50) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.67)

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่า ระหว่างการอบรมวิทยากรเสนอแนวคิดพร้อมยกตัวอย่างประกอบ สาธิตในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการ วิทยากรเดินดู สอบถามและตอบคำถามของแต่ละคน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้อีกก่อนเข้ารับการฝึกอบรมกับการเรียนรู้หลังการฝึกอบรม สอดคล้องกับการวิจัยของ สง่า แดงวงศ์ (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะการจัดสวนถาดแบบขึ้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เพราะว่า ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการจัดสวนถาดแบบขึ้นมีความรู้และความเข้าใจในการจัดสวนถาดแบบขึ้นเป็นอย่างดี พร้อมทั้งได้รับความรู้ วิธีการและเทคนิคต่างๆ สอดคล้องกับการวิจัยของ ณพริกา แจ่มจำรัส (2557)

ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าทักษะปฏิบัติการประดับสถานที่ด้วยผ้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนโดยใช้หลักสูตร เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า อยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ฝึกปฏิบัติจริง กิจกรรมการฝึกอบรมมีหลายรูปแบบน่าสนใจ วิทยากรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และเป็นกันเอง และบรรยากาศในการฝึกอบรม สนุกสนานเป็นกันเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพนารัตน์ ชมบุญข (2557) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมของครูโรงเรียนชัยบาดาลวิทยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. จากการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านเนื้อหาควรเชิญวิทยากรที่มีชำนาญในเรื่องการจัดสวนถาดแบบขึ้น เนื่องจากว่า วิทยากรจะได้ให้ความรู้ความกระจ่างกับผู้เข้ารับการอบรมได้แบบทันท่วงที

2. จากการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านวิธีการ วิทยากรควรจัดกิจกรรมแบบนำเสนอผลงานกลุ่ม ที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้ร่วมกันทำ เนื่องจากว่าการนำเสนอผลงานจะทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมรู้สึกภาคภูมิใจในงานที่ตนเองได้ทำ

3. จากการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดสวนถาดแบบขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านเวลา ควรจัดเพิ่มเป็น จำนวน 3 วัน เนื่องจาก ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับความรู้ ในการอบรมแล้ววันที่สามยังสามารถนำเสนอสิ่งที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้ออกแบบการจัดสวนถาดแบบขึ้นให้ทุกคนได้ฟังด้วย

4. ควรมีการวิจัยติดตามผู้เข้ารับการอบรมหลังจากที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว 1 เดือน เพื่อติดตามว่าได้นำความรู้ไปต่อยอดหรือไม่ เช่น เอาไปจัดสวนที่บ้าน เอาไปทำเป็นงานอดิเรก ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาวพรว. (2551).
- พรพนารัตน์ ชมภูษ. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครู สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุณทริกา แจ่มจำรัส. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประเวศ ไชยวงศ์. (2551). การจัดภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ: เอ็ม แอล ทีโปรเซส.
- ประเสริฐ เกิดพร. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง สวนศิลป์สื่อสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรรณเพ็ญ ฉายปักษา. (2540). การจัดสวน Garden design. กรุงเทพฯ: บ้านและสวน.
- สง่า แต่งวงศ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอดงหลวงนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม
ปี 2558. ข่าวเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2554). ความรักผูกพันกับจีน: การ
ระลึก 30 ปี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

การศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกระดับชั้นปฐมวัยจากการใช้
ขบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก
A study of eye contact ability of preschool children with autism using
a combination of sensory integration and positive reinforcement

จิรประภา ทองอ่อน¹, สุการ์ตพิชา ปิยะธรรมวารกุล
Jiraprapha Thongon, Sukarnpicha Piyathamvarakul

Received: March 31, 2020 Revised: May 02, 2020 Accepted: May 12, 2020

บทคัดย่อ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กออทิสติกอายุ 6 ปี กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ที่โรงเรียนอนุบาลบ้านพลอยภูมิ โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติกมีปัญหาในเรื่องการสบตา จำนวน 1 คนประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กออทิสติก ได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลที่โรงเรียนอนุบาลบ้านพลอยภูมิ จำนวน 24 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 (สำรวจเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระยะเส้นฐาน (A1) มีค่าความถี่ของพฤติกรรมสบตาตามแผนการทดลองการจัดกิจกรรมการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกในระยะเส้นฐาน (A1) จำนวน 6 ครั้ง มีความถี่ ดังนี้ 6, 8, 7, 5, 8 และ 7 2) ระยะทดลอง (B) เป็นระยะที่ใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า พฤติกรรมสบตาเพิ่มขึ้นกว่าในระยะเส้นฐาน (A1) โดยความถี่ของพฤติกรรมสบตาตามแผนการทดลองการจัดกิจกรรมการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกในระยะทดลอง (B) จำนวน 25 ครั้ง มีความถี่ ดังนี้ 15, 17, 14, 16, 14, 15, 18, 14, 15, 16, 15, 17, 14, 18, 15, 16, 19, 16, 17, 15, 16, 20, 17, 17 และ 18 3) ระยะหยุดหยั่ง (A2) เป็นระยะที่กลับไปใช้กระบวนการเช่นเดียวกับระยะเส้นฐาน (A1) คือ หยุดการใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า พฤติกรรมสบตา มีค่าความถี่ลดลงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับระยะทดลอง (B) จำนวน 6 ครั้ง มีความถี่ ดังนี้ 13, 14, 16, 15, 13 และ 14

คำสำคัญ: การสบตา, เด็กออทิสติก, การผสมผสาน, การเสริมแรงทางบวก

¹ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

Sample groups include Autistic children 6 years old are studying in kindergarten. At Ban Ploy Phum Kindergarten Which has been diagnosed by a doctor as an autistic child. There are 1 eye contact problems. The population used in this study is an autistic child who has been diagnosed by a doctor as an autistic child. Stick Which were studied at the kindergarten level at Ban Phloi Phum Kindergarten in the 2nd semester of the academic year 2010 (surveyed on 4 November 2010) at the 95% confidence level. Was the observation form and recording behavior to measure eye contact ability The statistics used for data analysis are percentage of data about analysis by means of average value. Standard deviation.

The results of the research showed that: 1) The basal distance (A1) has the frequency of eye contact behavior according to the experimental plan, the activity of the integration of perception in the basal phase (A1) in the amount of 6 times with the frequency as follows: 6, 8, 7, 5, 8 and 7. 2) The experimental phase (B) is the phase that uses positive reinforcement activities. It is found that eye contact behaviors are greater than in the baseline phase (A1). The frequency of eye behaviors according to the experimental plan, activity arrangement, integration, perception in the phase 25 trials (B), with frequencies as follows: 15, 17, 14, 16, 14, 15, 18, 14, 15, 16, 15, 17, 14, 18, 15, 16, 19, 16, 17, 15, 16, 20, 17, 17 and 18 and 3) The stoppage phase (A2) is the phase returning to the process, just like the baseline phase (A1), which means stopping the use of positive reinforcement activities. With a slightly decreased frequency value When compared in the experimental period (B), 6 times, with frequencies as follows: 13, 14, 16, 15, 13 and 14.

Keywords: Making eye contact, autistic child, integration, positive reinforcement

บทนำ

เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยอยู่ในกลุ่มอาการออทิสซึม ที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรมแบบจำเพาะ โดยพฤติกรรมที่ผิดปกตินั้น เป็นความเกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ทางสังคม ภาษาการสื่อความหมายและจินตนาการในการเล่น Dr.Leo Kanner เป็นคนกล่าวถึงพฤติกรรมแบบจำเพาะนี้ว่าออทิสซึม (autism) ซึ่งมีความหมายว่า “เด็กที่อยู่ในโลกของตัวเอง” และการที่เด็กออทิสติกมีความเกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ทางสังคม ภาษา การสื่อความหมายและจินตนาการในการเล่นนี้เอง ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ และชอบอยู่ในโลกของตัวเอง จึงเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมที่กระตุ้นตัวเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการกระตุ้นตัวเองของเด็กออทิสติกนั้น มีความแตกต่างกันออกไป เช่น การเล่นมือ การส่งเสียงกรีดร้อง การพูดคนเดียว กรดบมือ การมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนกระทั่งถึงการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ภัทรภรณ์ กาบกลาง, 2545, หน้า 63) การสอนแบบใช้กิจกรรมการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึก (Sensory Integration Activity) เป็นกิจกรรมที่ฝึกการใช้ประสาทการรับรู้หลาย ๆ ด้านร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการใช้การรับรู้ทั้งในด้าน การสัมผัส การเคลื่อนไหว การใช้ส่วนต่างๆ ของลำตัว การใช้สายตา การฟัง การลิ้มรส และการดมกลิ่น สำหรับเด็กปกติทั่วไปการใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้เป็นอย่างดีอัตโนมัติ มีประสิทธิภาพ แต่ที่มีความบกพร่องทางระบบประสาท รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องประเภทอื่น ๆ การรับรู้เป็นสิ่งที่ค่อนข้างลำบาก ดังนั้น กิจกรรมการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกจึงเป็นการช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องต่างๆมีประสิทธิภาพขึ้น ทำให้การเรียนรู้ของเด็กดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ต่อไป (ผดุง อารยะวิญญู, 2546, หน้า 93)จากข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยจากการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมในการสบตาของเด็กออทิสติก เพื่อพัฒนาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกให้สูงขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติก ที่ได้รับการฝึกโดยใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กออทิสติกอายุ 4 - 6 ปี ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ที่โรงเรียนอนุบาลบ้านพลอยภูมิ จำนวน 24 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กออทิสติกอายุ 6 ปี กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ที่โรงเรียนอนุบาลบ้านพลอยภูมิ โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติกมีปัญหาในเรื่องการสบตา จำนวน 1 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติก

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตา เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการสร้างแบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตา

4.2 สร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตา

4.3 นำแบบสังเกตบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

4.4 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมวัดความสามารถในการสบตาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้นักกิจกรรมบำบัด และครูการศึกษาพิเศษ สังเกตและบันทึกความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกที่แสดงความสามารถในการสบตาเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง

4.5 ปรับและแก้ไขแผนการทดลองการจัดกิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบ แล้วนำไปใช้ในการทดลอง 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเส้นฐาน (A1) ระยะทดลอง (B) และระยะหยุดหยั้ง (A2)

5. การสร้างเครื่องมือมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึก (Ayres, 1989) ที่เหมาะสมสำหรับเด็กออทิสติก และทฤษฎีกิจกรรมการเสริมแรงในการสร้างกิจกรรมการเสริมแรงทางบวก

5.2 สร้างกิจกรรมการเสริมแรงทางบวกตามทฤษฎีการเสริมแรง โดยการนำกิจกรรมที่เด็กชอบ ซึ่งได้จากการสำรวจกิจกรรมการเสริมแรงทางบวกจากนักกิจกรรมบำบัด และผู้ปกครองที่ตรงกับความชอบของเด็ก ได้แก่ กิจกรรมเล่นรถของเล่น กิจกรรมเล่นสนามทราย

5.3 นำกิจกรรมการเสริมแรงทางบวกไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำมาแก้ไขปรับปรุง

5.4 หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเสริมแรงทางบวกกับวัตถุประสงค์ของผู้ตรวจสอบ 3 คน มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

5.5 ปรับปรุงและแก้ไขกิจกรรมการเสริมแรงทางบวกตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบแล้วนำไปใช้ใน ระยะทดลอง (B) หลังจากที่ได้เด็กได้รับการฝึกตามแผนการทดลองการจัดกิจกรรมการเสริมแรงทางบวก

5.6 ปรับปรุงและแก้ไขตารางเกณฑ์การให้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวกตามคำแนะนำของผู้ตรวจ แล้วนำตารางเกณฑ์การให้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก เป็นเกณฑ์กำหนดการให้กิจกรรมการเสริมแรง เมื่อพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กสามารถสบตากับผู้สอนติดต่อกันขณะทำกิจกรรม เด็กจะได้รับการเสริมแรงด้วยกิจกรรมที่ชอบ ในระยะเวลาที่กำหนดไว้ หลังจากเด็กได้รับการฝึกตามแผนการทดลองการจัดกิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกในระยะทดลอง (B)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกระดับขั้นปฐมวัยจากการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวกมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกที่มีต่อการปรับพฤติกรรมความสามารถในการสบตา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมสบตา เมื่อให้การเสริมแรงโดยกิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกในระยะทดลอง (B) มีค่าความถี่ของพฤติกรรมสบตาเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน แต่เมื่อหยุดหยั้งการ

ให้กิจกรรมการเสริมแรงในระยะหยุดหยั่ง (A2) พบว่า กลุ่มตัวอย่างยังคงมีความถี่ของพฤติกรรมการสบตาลดลงเล็กน้อย โดยความถี่ของพฤติกรรมการสบตายังคงอยู่ เพิ่มขึ้นกว่าในระยะเส้นฐาน (A1) ซึ่งเป็นระยะที่ยังคงสังเกตพฤติกรรมการสบตา จึงทำให้เห็นว่าหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนจากการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวกทำให้ความถี่ของพฤติกรรมการสบตามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะการสบตาของเด็กออทิสติก จากการสอนโดยใช้กิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก พบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์ คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมสิ่งอินทรีย์ได้รับแล้วเกิดความพึงพอใจแล้วแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2536, หน้า 197) ในการทดลองครั้งนี้ ผลการศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติก จากการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวก หลังจากการเสริมแรงด้วยกิจกรรมที่เด็กชอบ ทำให้เกิดพฤติกรรมการสบตาเพิ่มมากขึ้น

เด็กออทิสติกมีทักษะการสบตาโดยกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวกดีขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดให้ Schneck (2001, pp.147-171) กล่าวว่า กิจกรรมบำบัดด้วยวิธีการรับรู้ความรู้สึกและการเคลื่อนไหวโดยใช้กิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกเป็นวิธีที่เหมาะสมในการบำบัดเด็กออทิสติก ทำให้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ คือ การดูแลตัวเอง (Self-care) การเล่นช่วงความสนใจ (Attention) พฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการพัฒนาการทำงานของสมอง

เด็กออทิสติกมีทักษะการสบตาโดยใช้กิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวกดีขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และสอดคล้องตามแนวคิดของการเสริมแรงทางบวกของวัตสัน (Watson, 1973, pp. 23-24) เสนอไว้ว่าหลักสำคัญในการให้การเสริมแรงทางบวกแก่เด็กต้องตระหนักเสมอว่า เด็กแต่ละคนมีความสามารถต่างกันควรเลือกให้การเสริมแรงทางบวกในจังหวะหรือเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม อีกทั้ง Kazdin (1982, p.106) ได้เสนอหลักการให้ความพอใจของเด็กว่าสามารถรับรู้เงื่อนไขได้มากจะทำให้ตัวเสริมแรงมีประสิทธิภาพมากในการเสริมสร้างพฤติกรรมเป้าหมายและมีผลทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นสม่ำเสมอ คาลิช (Kalish, 1982, pp. 61-72) เชื่อว่าพื้นฐานทางการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับรางวัลหรือกิจกรรมที่ให้ทันที จะมีแนวโน้มรับรู้ร่วมกันจัดให้เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กออทิสติกเกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมหลากหลาย ทำให้การสบตาของเด็กเพิ่มขึ้น

จากผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมกระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกร่วมกับการเสริมแรงทางบวกสามารถปรับพฤติกรรมความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติกให้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในการสอนเด็กออทิสติกในช่วงปฐมวัย เด็กจะมีช่วงความสนใจสั้นมาก ไม่มีสมาธิในการทำกิจกรรม ดังนั้น จึงใช้สิ่งเสริมแรงที่เป็นของกินหรือกิจกรรมที่เด็กชอบทำจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กทำตามเงื่อนไขข้อกำหนดได้ดีและการให้การเสริมแรงทางบวกจะต้องกระทำทันทีที่เกิดพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น จะทำให้ผู้ที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการสำรวจการใช้กิจกรรมการเสริมแรงหลาย ๆ กิจกรรม ที่ใช้ในเด็กออทิสติกว่ากิจกรรมการเสริมแรงกิจกรรมใดดีที่สุด และได้ผลมากน้อยเพียงใด

2. ควรเปรียบเทียบจำนวนครั้งที่ใช้ในการฝึกต่อสัปดาห์ว่ามีผลแตกต่างกันหรือไม่
3. ควรศึกษาผลของการใช้กระบวนการผสมผสานการรับรู้ความรู้สึกกับเด็กออทิสติกในกลุ่มเด็กโตที่มีปัญหาในการสบตาที่มีผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น
4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมความสามารถในการสบตาในชั้นเรียนซ้ำอีกครั้งเพื่อเปรียบเทียบว่าจะได้ผลเช่นเดียวกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- เย็น อีรพัฒน์ชัย. (2541). การเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็กออทิสติกโดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถในการทำแบบฝึกหัด วิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิราพร ศรีเจริญกาญจน์. (2549). แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมออทิสซึม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2537). คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining simple size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
จังหวัดสุพรรณบุรี

States and Problems of Participation of Teachers in Academic
Administration under Office of Secondary Education Service Area 9
Suphanburi Province

วีระธนา ศรีสังข์งาม¹, พรเทพ ฐัฒน², ชัยยศ เดชสุระ²
Weerathana Srisangngam¹, Porntep Roopan², Chaiyot Detsura²

Received: April 02, 2020 Revised: May 02, 2020 Accepted: May 10, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 183 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คนและครูหัวหน้างาน จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (ประเภทปลายปิด ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา มีสภาพการดำเนินงานต่ำที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ปัญหาสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาปัญหา การมีส่วนร่วมประเมินผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมของสถานศึกษา 3) แนวทางดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา จัดการประชุม สัมมนา เพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ๆในการพัฒนาตนเอง โดยสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)ร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา, ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ABSTRACT

The purposes of this research aims to 1) study the current states of Participation of Teachers in Academic Administration under Office of secondary Education Service Area 9 Suphanburi Province. 2) study the problems of Participation of Teachers in Academic Administration under Office of secondary Education Service Area 9 Suphanburi Province. 3) create model of Participation of Teachers in Academic Administration under Office of secondary Education Service Area 9 Suphanburi Province. The sample group 183 people, administrators 43 people, The head of academic administration 140 people. The research used the stratified sampling, instruments consisted of interview form with open ended, questionnaire form with closed ended 5 levels of rating scale) and document study form. The data were statistically analyzed by means, standard deviations (S.D.) and percentages.

The results of this research are as follows: 1) The current states Participation of Teachers in Academic Administration under Office of secondary Education Service Area 9 Suphanburi Province is in high level. The field of research for Educational quality development is the lowest, The curriculum administration and The internal assurance are the following ranking. 2) The highest problem ranking is The research for educational quality development, The participation in research evaluation for student quality under the overall of school are the following lower ranking. 3) Model of the operation of Participation of Teachers in Academic Administration under Office of secondary Education Service Area Suphanburi Province. The administrators are formed the head of department for being judges to the academic operation in the school. To create professional Learning community between teachers and other educators effectively.

Keywords: Participation of Teachers in Academic Administration, Problems of Academic Administration

บทนำ

งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะมาตรฐานและคุณภาพการศึกษามักจะพิจารณาผลงานวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ให้แก่ผู้เรียน จึงต้องสนใจงานวิชาการเป็นพิเศษ ตั้งแต่การปฏิบัติ ปัญหาและแนวทางการประเมินมาตรฐานของโรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างตามทั้งในด้านพื้นฐานของผู้เรียนคุณภาพของปัจจัยและกระบวนการ ในโรงเรียน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพแวดล้อม ตลอดจนหลักสูตร กระบวนการศึกษาธิการตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการเพื่อใช้เป็นแนวทางเดียวกันในการพัฒนาการศึกษาที่โรงเรียนทุกโรงเรียนและทุกขนาดสามารถดำเนินการได้เป็นแนวทางปฏิบัติงานวิชาการ คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550, หน้า 151 – 159)

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ตามบทบาทหน้าที่แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้ การศึกษาจึงต้องให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เพราะครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน สภาพปัญหา ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน นำมาวางแผน ปรับปรุง พัฒนา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการนั้น ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของครูโดยตรงที่ต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 7-53) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 101 - 105) ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ดังงานวิจัยของ วิชา จุลทรัพย์ (2548, บทคัดย่อ) สละ กิ่งโพธิ์ (2548, หน้า 150-158) ต่างพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และยังพบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในแต่ละด้านยังเป็นปัญหามาก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูทุกคนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องมีการทบทวนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการจัดการศึกษาตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีจำนวนสถานศึกษา 32 โรงเรียนและนักเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน 35,500 คน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่เขตจังหวัดสุพรรณบุรี โดยพบปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2559, หน้า 14) ด้วยเหตุนี้แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาอยู่ที่การดำเนินงานวิชาการซึ่งยังขาดการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ควรพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในระดับที่สูงขึ้นสถานศึกษาจะมีคุณภาพมากขึ้นน้อยเพียงใดต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู จึงจะทำให้การบริหารงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 79 คน และครู จำนวน 256 คน รวมทั้งสิ้น 335 คน (แผนกสารสนเทศกลุ่มนโยบายและแผน สพม. 9, 2561)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 183 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คนและครูหัวหน้างาน จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ
2. ขอบเขตการวิจัย การปฏิบัติตามขอบข่ายภารกิจด้านงานวิชาการของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 - 2.3 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์
 - 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
3. แผนงานและระยะเวลาที่ใช้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวการสร้างแบบทดสอบจากการอ่านตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 6 ข้อ คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุราชการ ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2545, หน้า 102-117) โดยกำหนดความมากน้อยของระดับคิดเห็นในการดำเนินการงานวิชาการ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนในการดำเนินการ ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open – ended) ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด เกี่ยวกับขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาแต่ละด้านเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

5.3 นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาแก้ไขสำนวนภาษา ความถูกต้องของเนื้อหาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข

6. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 หาค่าความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ โครงสร้างและการใช้ภาษาของข้อคำถาม แล้วจึงนำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) (สุริย ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 243-244) และนำข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 มาปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหาความตรงของเครื่องมือมีคุณสมบัติตรงกับข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ คือ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิต 2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือการวัดผลและประเมินผลไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิต 3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50

6.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร สถานศึกษา และหัวหน้างานในโรงเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (วิลโล ทองแผ่, 2542, หน้า 161 - 162) กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70

6.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

6.4 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูล

7. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

7.1 จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมจัดทำรหัสในแบบสอบถามให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

7.2 ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอคณะกรรมการคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ขออนุญาตถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและแจ้งเรื่องการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้สถานศึกษาทราบว่าผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

7.3 การเก็บข้อมูลผู้วิจัยกระทำตามขั้นตอน ดังนี้

7.3.1 ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 เดือน

7.3.2 ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยมอบซองพร้อมติดแสตมป์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดส่ง

8. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุปัจจุบัน ตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษา ด้วยค่าสถิติ จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 183 คน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	77	42.10
หญิง	106	57.90
อายุปัจจุบัน		
ไม่เกิน 30 ปี	40	21.90
31 – 40 ปี	66	36.10
41 – 50 ปี	37	20.20
มากกว่า 50 ปี	40	21.90

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุปัจจุบัน		
ไม่เกิน 30 ปี	40	21.90
31 – 40 ปี	66	36.10
41 – 50 ปี	37	20.20
มากกว่า 50 ปี	40	21.90
ตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษา		
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	140	76.50
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	26	14.20
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	17	9.30
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	1.6
ปริญญาตรี	78	42.00
ปริญญาโท	13	11.50
ปริญญาเอก	46	40.70
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 1 ปี	14	7.70
1 – 10 ปี	78	42.60
11 – 20 ปี	39	21.30
21 ปีขึ้นไป	52	28.40
ขนาดสถานศึกษา		
เล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)	60	32.80
กลาง (จำนวนนักเรียน 500 – 1,500 คน)	57	31.10
ใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,501 – 2,500 คน)	43	23.50
ใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)	23	12.60

จากตาราง 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.90 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 ดำรงตำแหน่งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 76.50 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.00 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.60 และเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 32.80

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บได้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำมาวิเคราะห์เนื้อหาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการแจกแจงความถี่และจัดเรียงลำดับความสำคัญ จากความถี่ที่มีค่าสูงสุดไปหาค่าที่ต่ำที่สุด

ตาราง 2 แสดงระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม และรายด้าน

การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี	สภาพการดำเนินงาน				ปัญหาการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.ด้านการบริหารหลักสูตร	3.91	0.52	มาก	1	2.41	0.55	น้อย	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.79	0.62	มาก	2	2.23	0.65	น้อย	5
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	3.68	0.67	มาก	5	2.28	0.59	น้อย	4
4. การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา	3.57	0.73	มาก	6	2.46	0.59	น้อย	1
5.การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.79	0.77	มาก	3	1.98	0.79	น้อย	6
6. ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.71	0.91	มาก	4	2.36	0.65	น้อย	3
รวมเฉลี่ย	3.74	0.59	มาก		2.29	0.53	น้อย	

จากตาราง 2 พบว่าสภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.79$)(S.D. = 0.62) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.79$)(S.D. = 0.77) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.68$) ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.57$) และพบว่าสภาพปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ($\bar{X} = 2.46$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 2.41$) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.36$) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.28$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.23$) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.98$)

ตาราง 3 สรุปแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหา การดำเนินงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูในสถานศึกษา	ปัญหา 3 ลำดับแรก เรียงลำดับ จากมากไปน้อยในแต่ละด้าน	แนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ ครูในสถานศึกษา
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	1. ครูมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2. ครูมีส่วนร่วมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาเพิ่มเติม และหลักสูตรท้องถิ่น 3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้นบริบท ความต้องการ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ได้ถูกต้องเหมาะสม	1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร 2. จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และนำไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3. ครรทำ Professional Learning Community (PLC) ร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการแต่งตั้งตัวแทนครูในทุกกลุ่มสาระประชุม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรวิเคราะห์ SWOT ร่วมกับ ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน อย่างจริงจัง และมีการสร้างกราฟว่า SWOT ของโรงเรียนอยู่ในระดับใด ในด้านทฤษฎี และนำไปเปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	1. ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานหรือปฏิทินการดำเนินงานของครูในสถานศึกษาของท่าน	1. แต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และตัวแทนครูเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารงานหลักสูตร จัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงานในปีถัดไป จัดประชุมครูเพื่อร่วมพิจารณากำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานหรือ

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัญหา การดำเนินงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูในสถานศึกษา	ปัญหา 3 ลำดับแรก เรียงลำดับ จากมากไปน้อยในแต่ละด้าน	แนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ ครูในสถานศึกษา
	2. ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจคัดเลือกครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับวุฒิการศึกษา ความถนัดและประสบการณ์ของครู 3. ครูมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มสาระของท่าน	ปฏิทินการดำเนินงานของครู 2.แต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกครูผู้สอนให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความถนัดและประสบการณ์ของครูในรายวิชานั้น 3. จัดให้มีการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเองโดยให้ครูที่มีประสบการณ์สูงหรือครูมีความเชี่ยวชาญร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้
3. ด้านการวัดประเมินผล การเรียนรู้	1. ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์และระเบียบการวัดประเมินผลในสถานศึกษาของท่าน 2. ครูมีส่วนร่วมจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา 3. ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผล	1. แต่งตั้งตัวแทนครูเป็นคณะกรรมการยกร่างเกณฑ์การวัดประเมินผลโดยอิงจากระเบียบกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินงานตามระเบียบที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ 2.แต่งตั้งตัวแทนครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำเอกสารหลักฐานโดยอิงจากระเบียบกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินงานตามระเบียบที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ 3.คณะกรรมการดำเนินการวัดประเมินผลซึ่งมีตัวแทนครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ประชุมหารือ เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการวัดประเมินผล
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพทางการศึกษา	1. ครูมีส่วนร่วมประเมินผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา	1.ดำเนินการแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัยเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้นำของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ตลอดจนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในสถานศึกษา 2.กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนทำงานวิจัยในทุกภาคเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่างๆในชั้นเรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัญหา การดำเนินงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูในสถานศึกษา	ปัญหา 3 ลำดับแรก เรียงลำดับ จากมากไปน้อยในแต่ละด้าน	แนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ ครูในสถานศึกษา
	2. ครูมีส่วนร่วมประเมินผล งานวิจัยของเพื่อนครูในกลุ่ม สาระเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษา	1.กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนดำเนินการทำ วิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง 2.ดำเนินการนิเทศภายในแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้ของตนเอง จับคู่ครูที่มีประสบการณ์สูง กับครูผู้ช่วยที่เริ่มบรรจุใหม่เพื่อให้ได้เรียนรู้ หลักการทำงานวิจัยที่ถูกต้องและแนวทางใน การพัฒนางานวิจัยต่อไป
	3. ครูมีส่วนร่วมในการชื่นชม ยก ย่อง ผลงานวิจัยของเพื่อนครู	1. กำหนดนโยบายครูดีเด่นประจำกลุ่มสาระ การเรียนรู้ มีรางวัลให้ครูที่ได้รับคัดเลือกจาก แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นำผลงานวิจัยที่ ได้รับคัดเลือกเข้าประกวดในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ประกาศเกียรติคุณงานวิจัยที่ได้รับ รางวัลในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับที่ สูงขึ้นไป แหวนไว้บนเว็บไซต์เพื่อให้ครูใน สถานศึกษาเดียวกันและอื่นๆได้ร่วมชื่นชม ผลงาน
5. ด้าน การ พัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	1. ครู มี ส่วน ร่วม ใน การ ประเมินผลการใช้สื่อที่ร่วม คัดเลือกมาเพื่อการจัดการ เรียนรู้ในกลุ่มสาระของตนเอง 2. ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจ วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ สื่อการเรียนรู้ 3. ครูได้ประโยชน์จากการใช้สื่อ ที่ท่านร่วมคัดเลือกมาเพื่อการ จัดการเรียนรู้ และพัฒนาการ งานด้านวิชาการ	1.แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนครูที่มี ความรู้ความสามารถในทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้เพื่อทำการประเมินผลการใช้สื่อของครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง 2.สรรหาตัวแทนครูจากทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้เป็นกรรมการในการตัดสินใจวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนรู้ของครู หลังจากประเมินผลแล้วสรุปรายงานผลไปยัง ผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 3.ให้รางวัลตอบแทนครูที่จัดทำสื่อการเรียนรู้ ดีเด่น หลัง ได้ รับ การ คัด เลื อ ก จาก คณะกรรมการและทำการเผยแพร่ไปสู่ สาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ ให้รางวัลตอบ แทนกลุ่มสาระที่มีนักเรียนได้ผลสัมฤทธิ์จาก การทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัญหา การดำเนินงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครูในสถานศึกษา	ปัญหา 3 ลำดับแรก เรียงลำดับ จากมากไปน้อยในแต่ละด้าน	แนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ ครูในสถานศึกษา
6.ด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	1. ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ การ ประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด ของกระทรวง 2. ครูมีส่วนร่วมวางแผนการ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้ บรรลุผลตามเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา 3. ครูมีส่วนร่วมจัดระบบ โครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนครูที่มี ความรู้ความสามารถในละด้านรับผิดชอบ ดำเนินการตามมาตรฐานและร่วมกำหนด เกณฑ์เพื่อรองรับการประเมินภายใน ประชุมครูโดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน เริ่มจากการ ประชุมวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กำหนดเป้าหมายและทิศทางการไปสู่ จุดหมายปลายทาง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดระบบ โครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์ SWOT กำหนดนโยบายและจัดหาครู ผู้รับผิดชอบตามมาตรฐานต่าง ๆ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ทางการศึกษา มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามลำดับ

2. ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ทางการศึกษา มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
และเทคโนโลยีทางการศึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาปัญหารายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหา
มากที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมประเมินผลงาน วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมของสถานศึกษา

2.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง

2.4 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ และระเบียบการวัดประเมินผลในสถานศึกษา

2.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานหรือ ปฏิทินการดำเนินงานของครูในสถานศึกษา

2.6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อที่ท่านร่วมคัดเลือกมาเพื่อการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของท่าน

3. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 6 ด้าน พบว่า

3.1 ด้านการบริหารหลักสูตร คือ ผู้บริหารจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร และจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนำไปปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรทำ Professional Learning Community (PLC) ร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้บริหารแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการบริหารงานหลักสูตร จัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงานในปีถัดไป ให้ตัวแทนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมพิจารณากำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานหรือปฏิทินการดำเนินงานของครู แต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกครูผู้สอนให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความถนัดและประสบการณ์ของครูในรายวิชานั้น จัดให้มีการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเองโดยให้ครูที่มีประสบการณ์หรือมีความเชี่ยวชาญร่วมประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้คือ ผู้บริหารแต่งตั้งตัวแทนครูเป็นคณะกรรมการยกร่างเกณฑ์การวัดประเมินผลโดยอิงจากระเบียบกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินงานตามระเบียบที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ แต่งตั้งตัวแทนครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำเอกสารหลักฐานโดยอิงจากระเบียบกลางของกระทรวงศึกษาธิการและดำเนินงานตามระเบียบที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินการวัดประเมินผลซึ่งมีตัวแทนครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ประชุมหารือ เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการวัดประเมินผล

3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา สรุปได้คือ ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัยเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้นำของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ตลอดจนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในสถานศึกษา กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนทำงานวิจัยในทุกภาคเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ดำเนินการนิเทศภายในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง จับคู่ครูที่มีประสบการณ์สูงกับครูผู้ช่วยที่เริ่มบรรจุใหม่เพื่อให้ได้เรียนรู้หลักการทำงานวิจัยที่ถูกต้องและแนวทางในการพัฒนางานวิจัยต่อไป กำหนด

นโยบายครูดีเด่นประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีรางวัลให้ครูที่ได้รับคัดเลือกจากแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นำผลงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือกเข้าประกวดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศเกียรติคุณงานวิจัยที่ได้รับรางวัลในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับที่สูงขึ้นไป แขนงไว้บนเว็บไซต์เพื่อให้ครูในสถานศึกษาได้ร่วมชื่นชมผลงาน

3.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สรุปได้คือ ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนครูที่มีความรู้ความสามารถในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อทำการประเมินผลการใช้สื่อของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง สรรหาตัวแทนครูจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นกรรมการในการตัดสินใจวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนรู้ของครู หลังจากประเมินผลแล้วสรุปรายงานผลไปยังผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ให้รางวัลตอบแทนครูที่จัดทำสื่อการเรียนรู้ดีเด่นหลังได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการและทำการเผยแพร่ไปสู่สาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ ให้รางวัลตอบแทนกลุ่มสาระที่นักเรียนได้ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

3.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปได้คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนครูที่มีความรู้ความสามารถในละด้านรับผิดชอบดำเนินการตามมาตรฐานและร่วมกำหนดเกณฑ์เพื่อรองรับการประเมินภายใน ประชุมครูโดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน เริ่มจากการประชุมวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กำหนดเป้าหมายและทิศทางในการไปสู่จุดหมายปลายทาง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์ SWOT กำหนดนโยบายและจัดหาครูผู้รับผิดชอบตามมาตรฐานต่าง ๆ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ กมลศิลป์ (2551) ได้ศึกษา สภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน น้อยที่สุด 5 ด้าน บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกันและสังกัดเทศบาลต่างกัน มีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่อยู่ในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นต่างกัน เห็นว่ามีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2. ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีปัญหอยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิม แสงอินทร์ (2559) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สรวงสุธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนสรวงสุธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครูจำนวน 22 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.1 ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมประเมินผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมของสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ กมลศิลป์ (2551) ได้ศึกษา สภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก อนันต์ (2556) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงาน บุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ สากลวารี (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนใช้วิธีการประชุมครูก่อนลงมือปฏิบัติงาน การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน โรงเรียนมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติของโรงเรียน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมีการวางแผนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

2.4 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ และระเบียบการวัดประเมินผลในสถานศึกษาของท่านโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิ โลหะขาละ (2544) ได้ทำงานวิจัยถึงงานวัดประเมินผลของครูและอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของงานอยู่ในระดับน้อย

2.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงาน หรือ ปฏิทินการดำเนินงานของครูในสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรณา บุญสิงห์ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “มาก”

2.6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัญหาสูงสุดคือ ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อที่ทำนร่วมคัดเลือกมาเพื่อการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของท่าน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพงษ์ แก้วกัลยา (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับ “มาก”

3. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารควรจัดการประชุมวิเคราะห์ SWOT ร่วมกับ ครูบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน อย่างจริงจัง ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ใน

การตัดสินใจ ดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำกับ ติดตาม พร้อมมีเครื่องมือ ในการกำกับติดตามเป็นระยะ เช่นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้เหมาะสมกับงานในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการสรุปผลเป็นระยะ และเมื่อสิ้นสุดโครงการต้องมีการประเมินผล และรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ด้านที่ 3 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรแต่งตั้งตัวแทนครูผู้รับผิดชอบในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับกมล ภูประเสริฐ (2548) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่จะต้องปฏิบัติ คือ 1) การสร้างความตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินตนเองในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคน 2) การวิเคราะห์งานที่จะทำ 3) การวางแผนการประเมินผลทางวิชาการ 4) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินอย่างละเอียดเพื่อการเตรียมการจัดทำคู่มือการประเมิน 5) การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาถึงเรื่องจุดมุ่งหมายของงาน 6) การควบคุม กำกับดูแล และติดตาม ให้มีการดำเนินการประเมินตามแบบที่วางไว้ 7) การวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลและเขียนรายงาน เพื่อเตรียมการเผยแพร่ 8) การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อใช้ประโยชน์จากการประเมินในทุก ๆ ด้าน

ด้านที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ควรร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานศึกษาให้เข้าใจ ครอบคลุมประเด็นพิจารณาทุกประเด็น จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน และนำข้อมูลมาสรุปเป็นสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี (SAR) ได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะทำงานการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน โดยการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อเป็นการติดตาม รับข้อมูลย้อนกลับ และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ด้านที่ 6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ เชื้อเจ็ดตน (2550, หน้า 79) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเวียงป่าเป้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า จะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แนวทางที่ได้จากการวิจัยมีความเหมาะสม โดยเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีที่มุ่งแก้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา จึงส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า แนวทางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้นมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้แนวทางที่ได้มีความเหมาะสมทั้ง 6 ด้าน และเนื่องจากแนวทางดังกล่าว เป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีจึงทำให้มีความเป็นไปได้ที่โรงเรียนจะสามารถนำแนวทางไปปฏิบัติได้จริง ภายใต้บริบทของ

โรงเรียน และการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผลการวิจัยของแนวทางมีความเป็นไปได้ทั้ง 6 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของบริดดี (Braddy, 1991, p. 27) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครู ซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะ การตัดสินใจในเรื่องการเรียนการสอน นอกจากนั้นพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารจะส่งผลต่อความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งยิ่งถ้าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ครูจะยังมีความต้องการเข้าร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. จากการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านที่ปัญหาสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดทำคู่มือ เกี่ยวกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ให้เป็นมาตรฐาน และมีแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในทิศทาง เดียวกัน เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา นำไปเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาได้ถูกต้อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการของชุมชน สังคม ประเทศชาติและให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพของ สถานศึกษา หรือจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้ครูได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

2. จากการวิจัยพบว่า แนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี นำไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สถานศึกษาต้องการ

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา ควร ตระหนักถึงความสำคัญในด้านการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และควรนำแนวทางแก้ปัญหา ที่ได้จากการ วิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษามี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพราะการวิจัยในครั้ง นี้ยังไม่ครอบคลุม ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แสดงความคิดเห็น

2. ควรมีการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรี เพรสซิสเต็ม.
- กายสิทธิ์ ศุภเดชวิวัฒน์. (2551). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- กรมวิชาการ. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรวรรณ จันทน์ผา. (2551). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับ ช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จนัทร ชาติทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: เพชร.
- จินตะหรา ศรีเมือง. (2554). สภาพการบริหารงานวิชาของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ชูศรี ถนอมกิจ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ. (2551). สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ดาร์ตัน พิมพ์อุบล. (2550). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ถาวร ศรีเกต. (2551). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นัยนา นิลพันธ์. (2556). คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภัสสร แป้นหว่าง. (2555). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประสิทธิ์ อะภัย. (2553). การมีส่วนร่วมของกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พิชญ์ณัฐสินี ชมพูคำ. (2552). การวิจัยเชิงคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แฮสส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ พองศรี. (2549). วิจัยทางการศึกษา “แนวคิดทฤษฎี” (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เทียมผาการพิมพ์.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิลโล ทอแม. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- อิทธิ โลหะชาละ. (2544). การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูและอาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- Agthe, M. (1992). La quality des enseignants. New York: Nantes.

- Beauchamp, George A. (1985). **A curriculum theory**. Illinois: F.E. Peacock.
- Best, & Kahn James V. (1993). **Research in Education** (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Best, J.W. (1977). **Research in education**. New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1971). **Essentials of psychological testing** (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Dale, B. G. (1994). **Managing Quality** (2nd ed.). London: Prentice Hall.
- Doll, R. (1996). **Curriculum improvement**. Boston: Allyn & Bacon.
- Freeman, Luthans. (1995). **Organization behavioral** (7th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of education**. New York: McGraw-Hill.
- Good, Mary L. (2006). **Integrating the Individual and the organization**. New York: Wiley.
- Hogg, Michael A.; & Vaughan, Graham M. (1998). **Social Psychology** (2nd ed.). New York: Prentice Hall.
- Juran, J. M., & Gryna, F. M. (1993). **Quality planning and analysis** (3rd ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Koufman, B. (1949). **Crystal statistics II**. Partition Function Evaluated by Spinor Analysis.
- Likert, Rensis. (1967). **The method of constructing and attitude scale, Reading in attitude theory and measurement**. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- Rodriguez, A, Jr. (1997, April). Perceptions of New York City bilingual district directors on instructional leadership and organizational culture. **Dissertation Abstracts International**, 57, 4237 – A.
- Swansburg, R. C. (1996). **Management and Leadership for nurse Managers**. Boston: Jones and Bartlett.
- Taba, H. (1978). **Curriculum development: Theory and practice**. New York: Harcourt, Brace and World.
- Weidner, & Maier. (1985). **The Action Research Planner** (3rd ed.). Victoria: Deakin University Press.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row Publication.
- Zuber, Skerritt, O. (1991). **Action Research for change and development**. Gower Avebry Aldershot.

กิจกรรมบทบาทสมมติ กับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ

Role Play Activity in Teaching English for Police Trainee

นิธินันท์ ชารีชุม¹

Nittinan Chareechum

Received: April 10, 2020 Revised: May 07, 2020 Accepted: May 16, 2020

บทคัดย่อ

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการสอนที่น่าสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ก้าวหน้าสามารถนำไปใช้ได้ เกิดประโยชน์ได้ ในประเทศที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักจะประสบกับปัญหาผู้เรียนไม่สนใจ เนื่องจากโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนมีน้อย ในสถานฝึกอบรมซึ่งนักเรียนนายสิบตำรวจต้องศึกษาอบรม ก่อนที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ที่พัทลุง รับใช้ประชาชน ก็ประสบปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เช่นเดียวกันกับสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ รวมทั้งกิจกรรมที่นำมาใช้ใน ห้องเรียนที่ไม่น่าสนใจ ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจศึกษากิจกรรมบทบาทสมมติ (Role Play) ในการนำมา ประยุกต์สู่การสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนได้ทำกิจกรรมสวมบทบาทของผู้อื่น สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในความคิดและพฤติกรรมที่ตนสวม บทบาทนั้น ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์การนำเสนอกิจกรรมบทบาทสมมติ กับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ นักเรียนนายสิบตำรวจ ซึ่งพบว่านักเรียนมีความตั้งใจเรียน สนุกสนานกับการได้แสดงออก และได้ใช้เวลาร่วมกัน ทำกิจกรรม ฝึกฝนทั้งด้านการพูดและการแสดง ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ รวมทั้งมีความสามารถ ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง เป็นการสร้างความรู้สึกเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

คำสำคัญ: กิจกรรมบทบาทสมมติ, การสอนภาษาอังกฤษ, นักเรียนนายสิบตำรวจ

¹ พันตำรวจโทหญิง,

Abstract

In the teaching and learning of English, it is very important that teachers could present the styles or methods of teaching and learning of the learners, in order to improve the learners' English language skills that can be used as an effective benefit. In the country learning English as a foreign language, they often encounter problems with students who are not interested in due to the small chance of using English outside of the classroom. In a training facility that police trainee must study, before going to perform the duty of protection which is serving the people, the police trainee also encountered problems in the teaching and learning of English as well as various educational institutions. Because they lack the motivation to learning English including noticeable activities used in classrooms. Therefore, the author is interested in studying the role-play activities for applying to teach English in classrooms. Role-play activity is an effective activity that helps learners practice using English which the learners engage to play in other people's role-playing. It can help learners understand the thoughts and the behaviors that they assume in the personage. Therefore, this article aims to teach English to police trainees through role – playing activity and found that they have fun, focus on studying, and spend time together to practice speaking skills. This activity can help them to understand what they have learned including the ability to use language correctly in real life. Moreover a role – playing activities also can create a positive feeling in learning English.

Keywords: Role play activity, English teaching, Police trainee

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมของข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม มีผลกระทบทั่วถึงกันอย่างรวดเร็ว คนในสังคมต้องติดต่อสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมหรือเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญ กลายเป็นภาษาสากล ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ และเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนไทยมากขึ้น ด้วยเหตุที่ภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ จนกระทั่งถึงการสมัคร เข้าทำงาน ในแวดวงอาชีพต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน ภาษาอังกฤษเป็น คุณสมบัติข้อหนึ่งที่คนทำงานต้องมี และหลายหน่วยงานได้กำหนดให้ต้องสอบภาษาอังกฤษในการเข้าทำงานด้วย

นอกจากที่ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในโลกยุคปัจจุบันนี้แล้ว ตำรวจก็เป็นอีกอาชีพหนึ่ง ที่จำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อช่วยเหลือ อำนาจความสะดวก และปกป้องคุ้มครองชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว หรือพักอาศัยอยู่ใน ประเทศไทย เมื่อโลกยิ่งเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ กันนั้นจะมีจะมีแนวโน้มทวีความ รุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สาเหตุหลักเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและคมนาคมขนส่ง เชื่อมโยงข้ามพรมแดนที่มีความสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่เปิดกว้างมากขึ้นโดยเฉพาะ กลุ่มประเทศอาเซียน

จากความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น ทำให้กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและการฝึกอบรมของตำรวจทั่วประเทศได้กำหนดให้มีการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ ซึ่งศึกษาอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ เพื่อให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการสื่อสารได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตามแผนการสอนที่กำหนดไว้กล่าวคือ เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถ ฟัง พูด อ่านออกเสียง และเขียนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ สามารถสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ รวมถึง สามารถให้ความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำแก่ชาวต่างชาติ ตลอดจนสามารถใช้กิริยาจา วัชการแสดงออกอย่าง เหมาะสมภายใต้หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ อำนาจความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ และดูแลความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับชาวต่างชาติขณะที่อยู่ในประเทศไทย ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและ ภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเทศชาติอีกด้วย

กิจกรรมบทบาทสมมติ

กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role play) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้ บทบาทที่สมมติขึ้น จากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่ผู้เรียนต้องเผชิญเมื่อออกไป ปฏิบัติหน้าที่ มาไว้ในห้องเรียนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น และแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึกร ารมณ์ และ ทศนคติที่มีต่อบทบาท

การสอนภาษาอังกฤษ เป็นรายวิชาภาษาอังกฤษ ของหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ในการรับแจ้งความ การสอบถามรูปพรรณสัณฐาน หรือการอำนวยความสะดวกการจราจร เป็นต้น

นักเรียนนายสิบตำรวจ หมายถึง บุคคลภายนอกที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจ และ ฝึกอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ เป็นระยะเวลา 18 เดือน ก่อนออกไปปฏิบัติหน้าที่ที่กระบวนการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการสื่อสาร ซึ่งสามารถแยกทักษะการสื่อสารออกเป็น 4 ทักษะใหญ่ๆ ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน การฟังและการอ่านนั้นเป็นทักษะการรับสาร (receptive skills) เพราะว่าผู้เรียนไม่ต้องส่งสารหรือพูด พวกเขาแค่ต้องรับสารมาและทำความเข้าใจกับมัน บางครั้งทักษะเหล่านี้ถือว่าเป็นทักษะติดตัว (passive skills) การพูดและการเขียนนั้น ผู้เรียนต้องใช้ทักษะเหล่านี้เพื่อมาสร้างคำพูดหรือภาษา ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะเชิงรุก (active skills)

การฟัง (Listening) การฟัง เป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่จะทำให้ผู้ฟังและผู้พูดเข้าใจกัน ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะแรกๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ ทักษะการฟัง หมายถึงความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากคำพูด และสามารถตอบสนองระหว่างผู้พูด หรือบริบทของการพูดได้ ทักษะการฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ เพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถพูดได้ตอบ อ่าน หรือเขียนได้ ดังนั้นในการเรียนการสอน นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟัง อย่างเพียงพอ และจริงจัง ผู้สอนควรสอนทักษะการฟังให้แก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และเน้นการฟังอย่างหลากหลาย โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ฟังเสียงของเจ้าของภาษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการฟังทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ครูผู้สอนต้องอธิบายเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการฟังให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฟังอย่างตั้งใจและประสบความสำเร็จในการฟัง ในการสอนทักษะการฟังนี้ โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้สอนอาจฝึกการฟังโดยให้ผู้เรียนฟังคำ วลี ประโยค หรือบทสนทนาง่าย ๆ สั้น ๆ ในห้องปฏิบัติการทางภาษา (Language Laboratory) หรือเรื่องราวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฟังเพลงภาษาอังกฤษ การสอนทักษะการฟัง เป็นการพัฒนาความสามารถการฟัง ที่ต้องอาศัยระยะเวลาการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นทักษะที่จะเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติ หน้าที่ ๆ สำคัญอันหนึ่งของครูผู้สอนภาษาคือ การนำเอาวิธีการหรือเทคนิคที่จะฝึกการฟัง มาสอนผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด

การพูด (speaking) ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด การพูดเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในการเรียนภาษา เนื่องจากการพูดทำให้ทราบว่าผู้พูดใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ หรือไม่ การสอนทักษะการพูดในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ทักษะการพูดเพื่อ การสื่อสารได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องสถานการณ์จริง ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนจะต้องสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจวัตถุประสงค์ของตนเองที่จะพูด และผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์ต่างๆ ซึ่งคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ทักษะการพูดไม่ได้ยึดความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นกระบวนการสอนมากกว่ารูปแบบของการสอน สอนจากสิ่งที่ยังง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ จัดกิจกรรมและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และให้กำลังใจโดยการชมเชย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

การอ่าน (Reading) การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำไปสู่การแสวงหาความรู้ทั้งปวง ในการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ต้องใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนภาษา ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการอ่านได้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ได้แก่ การอ่านหนังสือพิมพ์ บทความ หนังสือ นิตยสาร ป้ายต่าง ๆ และจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การอ่านยังช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาคำศัพท์ การสะกด และไวยากรณ์ สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างโครงสร้างภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งสมองของผู้อ่านจะค้นคืนและสร้างประโยคที่คล้าย ๆ กันออกมาใช้ได้ ครูผู้สอนต้องหากวิธีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านการอ่าน การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรม เช่น การคาดคะเนเรื่องที่อ่าน การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทโดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพ หรือกิจกรรมอาจโยงไปสู่ทักษะอื่น เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการสื่อความหมายตามตัวอักษรที่ปรากฏเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน หากผู้อ่านมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมในเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้การแปลความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น หากเรื่องที่อ่านผู้อ่านไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้อ่านยังต้องพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่านมากขึ้น อาจใช้วิธีการเดาจากบริบท หรือสิ่งชี้แนะที่ปรากฏในข้อความ ซึ่งถ้าผู้อ่านรู้จักนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ในการอ่านได้อย่างถูกวิธี ผู้อ่านก็จะเข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น และทำให้บรรลุจุดประสงค์ในการอ่าน

การเขียน (Writing) ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่ง เพราะการเขียนจะช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้กับผู้อื่นได้ ช่วยจดบันทึกสิ่งต่างๆ ที่เรียนมาหรือทราบมา และยังสามารถถ่ายทอดความรู้ของงานให้ผู้อื่นทราบด้วย ในส่วนของผู้เรียน การเขียนทำให้ผู้เรียนได้เห็นหลักฐานของความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม ทักษะนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ โครงสร้างและส่วนเติมเต็มมากยิ่งขึ้น กล่าวสรุปได้ว่าการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดของผู้เขียนออกมา โดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรซึ่งผู้เขียนจะต้องเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามโครงสร้างและไวยากรณ์ของการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ

สรุปจากการนำเสนอมาทั้งหมดข้างต้นนั้น ผู้เขียนเห็นว่าการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีหลายแนวคิดและกลวิธีที่จะช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอนและพัฒนาโน้ตทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนการสอน การเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน การเลือกสื่อการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งในบรรดารูปแบบ วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลากหลายมากมาย ในที่นี้ผู้เขียนจะขอกล่าวเฉพาะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) ซึ่งจัดได้ว่าเป็นรูปแบบการสอนแบบหนึ่งเป็นศาสตร์การสอนได้ศาสตร์หนึ่ง เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ องค์ประกอบ และขั้นตอนของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระบบที่ชัดเจน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความหมายของกิจกรรมบทบาทสมมติ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจได้ด้วยตนเอง โดยเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นอีกวิธีสอนหนึ่งที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ให้ผู้เรียนได้แสดงออก ทั้งทางด้านความคิดและท่าทางการแสดง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้เกิดความสุขสนุกสนานและเพลิดเพลิน มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายความหมายของบทบาทสมมติไว้ ได้แก่

สุวิทย์ มูลคำ (2545, หน้า 53) กล่าวถึงความหมายของบทบาทสมมติไว้ว่า เป็นการสร้างหัวข้อเรื่องหรือสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริงแล้วแสดงตามบทบาทนั้น ตามความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ผู้แสดงคิดว่าควรจะเป็น ภายหลังการแสดงจะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงออกทั้งด้านความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดง เพื่อการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ทิศนา ขัมมณ (2550, หน้า 358) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการ

แสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบว่าเป็นข้อมูลในการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ในส่วนของนักวิชาการ และนักการศึกษาตะวันตกก็ได้ให้ความหมายของบทบาทสมมติ ซึ่งจะได้ยกตัวอย่างมาบางท่าน ดังนี้

เทเลอร์ และ วอลฟอร์ด (Tyler & Walford, 1974, p. 12) ได้ให้ความหมายของบทบาทสมมติว่า บทบาทสมมติเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่เรียน หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งทั้งได้ฝึกฝนทักษะการคิดการวิเคราะห์ การอธิบาย การแสดง การแก้ปัญหา การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยครูเป็นผู้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น

ลีฟิงสโตน (Livingstone, 1983, pp. 5-6) ได้อธิบายความหมายของกิจกรรมบทบาทสมมติไว้ว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกภาษา ได้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมและบทบาทที่แท้จริง ฝึกให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงบทที่ได้รับ มุ่งฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความรู้ที่ได้เรียนและนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

เมนส์ (Ments, 1999, p. 16) ได้ให้ความหมายของบทบาทสมมติว่า บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้เรียนจัดแสดงขึ้น เพื่อมุ่งสำรวจปัญหาด้านสังคมที่เป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ความคิดและพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เหมาะสม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์นั้น ๆ

จากความหมายของบทบาทสมมติที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมา ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ตามวัตถุประสงค์ ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทสมมติขึ้น โดยผู้เรียนแสดงได้แสดงออกทางด้านความรู้ ความคิด บทบาท ความรู้สึก เจตคติที่มีต่อบทบาทนั้นเป็นการนำประสบการณ์การเรียนรู้ มาใช้ในการฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ซึ่งเป็นการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของการสอนโดยการแสดงบทบาท

อินทรา บุญยาทร (2542, หน้า 98-99) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการสอน ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น 2) เพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกการใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ 3) เพื่อให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด 4) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, หน้า 160) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่น 2) เพื่อให้ผู้เรียน ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม 3) เพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกการใช้ความรู้ความคิดในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ 4) เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสแสดงออก ได้เรียนด้วยความเพลิดเพลิน 5) เพื่อให้การเรียนการสอน มีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง

ลักษณะสำคัญของการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติที่ผู้เรียนแสดงออกแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การแสดงบทบาทสมมติแบบละคร เป็นการแสดงบทบาท ตามเรื่องราวที่มีอยู่แล้ว ผู้แสดงจะได้ทราบเรื่องราวทั้งหมด แต่จะไม่ได้รับบทที่กำหนดให้แสดงตามอย่างละเอียด ผู้แสดงจะต้องแสดงออกตามความคิดของตน และดำเนินเรื่องไปตามท้องเรื่องที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งมีลักษณะเหมือนละคร

2. การแสดงบทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา เป็นการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้เรียนได้รับทราบสถานการณ์หรือเรื่องราวแต่เพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็น ซึ่งมักเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือมีความขัดแย้งแฝงอยู่ ผู้แสดงบทบาทจะใช้ความคิดของตนในการแสดงออกและแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสรี

ขั้นตอนวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติเรื่อง

Krish (2001, p.3) ได้แบ่งขั้นตอนของกิจกรรมบทบาทสมมติไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation Stage) ในขั้นนี้ ผู้สอนเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนและเตรียมความพร้อมด้านภาษาแก่นักเรียน ขั้นตอนนี้ยังรวมถึงการคัดเลือกบทบาทของผู้แสดงในกลุ่มและการฝึกซ้อมก่อนแสดงจริง

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสดง (Presentation Stage) นักเรียนกลุ่มผู้แสดงจะนำเสนอหน้าชั้นเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ในขณะที่กลุ่มผู้ชมจะต้องจดบันทึกการแสดงเกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็งของการแสดงและการใช้ภาษาโดยไม่ทำให้กลุ่มผู้แสดง รู้สึกกลัวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการแสดง (Post Presentation Stage) นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงแต่ละกลุ่มตามที่ได้จดบันทึกไว้ และให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพื่อที่ผู้สอนจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการเรียนต่อไป

บทสรุป

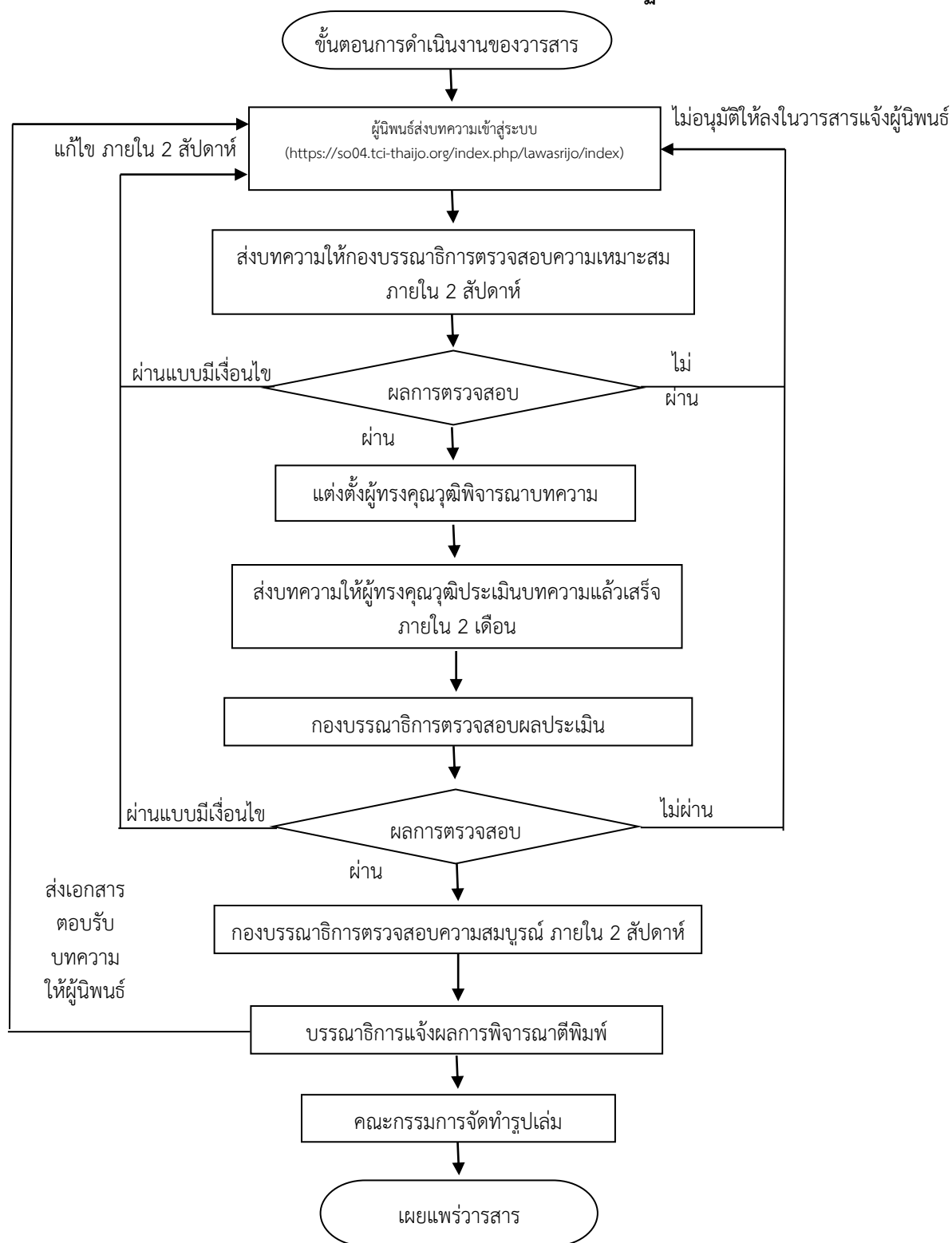
การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น โดยวิธีแสดงจะเป็นการสมมติบทบาทและสถานการณ์ในการแสดงขึ้นมา เพื่อผู้เรียนสามารถแสดงออกผ่านการแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เช่น การแจ้งความ การสอบปากคำ, การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ, การปฏิบัติในกรณีพบเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น จากผลการปฏิบัติที่ได้้นำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น โดยผู้เรียนได้ใช้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง มีความกระตือรือร้น และสนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำ รวมทั้งยังได้ฝึกการทำงานร่วมกัน มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ลดการติ่งเครียด ซึ่งทำให้สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองออกมาจากหลายๆสถานการณ์ และผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีขึ้น ผลที่ตามมาคือเกิดความมั่นใจในการพูด และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติไม่ใช่ช่วยพัฒนาทักษะการพูด การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพียงแค่นั้นชั้นเรียนเท่านั้น แต่ผู้เรียนยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการทำงานในอนาคตอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิการ์ กาญจันดา. (2545). การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). ภาษาอังกฤษในหน้าที่ตำรวจ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ทศนา แคมมณีนี. (2554). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษ ที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริน ร่วมคำ. (2554). การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อิงอร แสันทวีสุข. (2560). รายงานการวิจัย เรื่อง พัฒนากิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2/1 สาขา การโรงแรมและการท่องเที่ยวโดยใช้บทบาทสมมติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Krish, P. (2001). A Role Play Activity with Distance Learners in an English Language Classroom. The Internet TESL Journal.

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารละศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนที่สนใจ

วารสารละศรี เป็นวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ศึกษา ของคณาจารย์ นักวิชาการและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาในสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา บริหารธุรกิจ การจัดการ การท่องเที่ยวและบริการ

1. เกี่ยวกับผลงานที่จะรับ

1. เป็นบทความในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา บริหารธุรกิจ การจัดการ การท่องเที่ยวและบริการ
2. บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยเผยแพร่ หรือกำลังเสนอตีพิมพ์ในวารสาร รายงาน หรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใดมาก่อน
3. ต้นฉบับต้องมีบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
4. เนื้อหาบทความ หรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
5. ต้นฉบับต้องได้รับการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ก่อนการตีพิมพ์

2. ประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารละศรี วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 บทความวิชาการ (Article)
- 2.2 สารนิพนธ์ต้นฉบับหรือบทความวิจัย (Research Article)
- 2.3 บทความปริทัศน์ (Review Article)

3. การเตรียมต้นฉบับ

3.1 บทความทุกเรื่องต้องมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนทุกคน บทคัดย่อ คำสำคัญทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ในบทความวิชาการ บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ (Introduction) เนื้อหา (Substance) และบทสรุป หรือบทส่งท้าย (Conclusion) สำหรับบทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ (Introduction) วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives) ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodologies) ผลการวิจัย (Bibliography) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) และกิตติกรรมประกาศ (Acknowledgments)

3.2 ต้นฉบับที่จัดส่ง บทความต้องพิมพ์เป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun PSK) ทั้งหมด จัดกันหลังตรง และมีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double Spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สันขนาดบีห้า (B5) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษด้านบน 1 นิ้ว ด้านซ้าย, ด้านขวา และด้านล่าง 0.75 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขกำกับทางมุมขวาบนทุกหน้าบทความไม่ควรยาวเกิน 10 หน้ากระดาษพิมพ์สัน โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

3.3 การจัดต้นฉบับ

3.3.1 ชื่อเรื่อง ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดแนวข้อความกึ่งกลาง โดยใช้ตัวอักษรขนาด 18 Point ตัวหนา

3.3.2 ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดแนวข้อความชิดขวา โดยใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวธรรมดา หากมีผู้เขียนหลายคน ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,)

3.3.3 รายละเอียดบทความ

1) หัวข้อ จัดแนวข้อความชิดซ้าย โดยใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวหนา

2) เนื้อหา จัดแนวข้อความกระจายแบบไทย โดยใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวธรรมดา

3.3.4 บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (บทสรุป สำหรับบทความปริทัศน์) มีความยาวไม่เกิน 300 คำ ผู้เขียนควรกำหนดคำสำคัญ (Keyword) ของเรื่องไม่เกิน 5 คำ

3.3.5 เอกสารอ้างอิง ใช้ในการอ้างอิงตามแนวเอพีเอ (APA – American Psychological Association) เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ตก็ได้ ทั้งนี้ผู้เขียนเป็นผู้รับผิดชอบความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดในการตีพิมพ์บทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง (รูปแบบการอ้างอิงดูจากการอ้างอิงเอกสารท้ายเล่ม)

3.3.6 ถ้ามีภาพประกอบ กราฟ หรือตาราง ที่ใส่ประกอบไว้ในเนื้อเรื่อง ต้องมีชื่อ คำอธิบายที่มาของภาพ และเลขกำกับภาพ ตัวอักษรที่ใช้ต้องเป็นตัวอักษรชนิดเดียวกับที่ใช้ในบทความ ขนาดตัวอักษร 14 point

3.3.7 ความยาวทั้งหมดของบทความรวมทั้ง ภาพ ตารางและเอกสารอ้างอิง ไม่ควรเกิน 20 หน้า

3.3.8 ประวัติผู้เขียน ประกอบด้วย ชื่อผู้เขียน ที่อยู่ผู้เขียน ประวัติการศึกษาผู้เขียน ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.3.9 ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับที่เป็นเอกสารจำนวน 1 ชุด และส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบ Word และ PDF มายังไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ don.city4194@gmail.com

4. จัดส่งมายัง

4.1 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 321 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000 โทรศัพท์/โทรสาร 0-3661-1201

4.2 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ don.city4194@gmail.com

การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสารดะศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ระยะขอบ บน 1”

***ตั้งค่าน้ำกระดาษ ขนาด B5
(7.17”×10.12”)***

ภายนอก 0.75”

ภายใน 0.75”

ล่าง 0.75”

ชื่อบทความภาษาไทย
ชื่อบทความภาษาอังกฤษ
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 18)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย*
ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 14)

บทคัดย่อ
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 14)

เนื้อหาของบทความ ใช้ รูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 14 ความยาวของบทคัดย่อ ภาษาไทย ไม่เกิน 300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลและวิจารณ์ หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 14)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 14) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ไม่เกิน 5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 14)

* ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัด (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวธรรมดา ขนาดอักษร 12)

ABSTRACT

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 14)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 14)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 14) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ไม่เกิน 5 คำ เป็นภาษาอังกฤษ ต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 14)

บทนำ

อธิบายถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย ความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษาวิจัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ และชัดเจน การใช้คำย่อ ต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ควรระบุเป็นข้อๆ)

วิธีดำเนินการวิจัย

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

อธิบายถึงสิ่งที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ควรยึดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรบ้างและสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้หรือไม่อย่างไร โดยเสนอหลักฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย

(กรณีมีตาราง)

ตาราง 1 เนื้อหาที่เป็นตารางและคำอธิบายสามารถใช้เป็นรูปแบบ 1 คอลัมน์ ได้ตามความเหมาะสม

(n=30)

หัวข้อ	ขีดเส้น 2 เส้น
	ขีดเส้น 1 เส้น
รวม	ขีดเส้น 1 เส้น
	ขีดเส้น 2 เส้น

(กรณีมีภาพ)

ภาพ 1 ชื่อภาพ

(ที่มา: ✓)

อภิปรายผล

ควรอธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือ ผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ

ข้อเสนอแนะ

อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

(ดูรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

***หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนราชมรรคา ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี 15000

โทรศัพท์/โทรสาร 0-3661-1201

Email: don.city4194@gmail.com

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text)

1. ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบ APA Style (The Publication Manual of the American Psychological Association)

2. การลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ในรูปแบบดังนี้ (เครื่องหมาย √ แสดงถึงการเคาะ 1 ครั้ง เวลาลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา และรายการเอกสารอ้างอิงไม่ต้องใส่ลงไป)

- ผู้แต่งที่เป็นคนไทย ใส่ ชื่อ-ชื่อสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้านาม ยศ หรือ ตำแหน่งทางวิชาการ
- ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ใส่เฉพาะนามสกุลและตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

(ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง,ปีที่พิมพ์,หน้าที่ใช้อ้างอิง)

3. ถ้ามีการกล่าวถึงชื่อผู้แต่งไว้แล้ว ให้ใส่วงเล็บต่อจากชื่อผู้แต่ง โดยในวงเล็บไม่ต้องระบุชื่อผู้เขียนซ้ำอีก สำหรับชื่อชาวต่างประเทศให้ใส่นามสกุลของผู้แต่ง โดยสามารถอ้างอิงได้ 2 วิธี คือ ถ้าระบุนามสกุลในเนื้อหาความให้ระบุปีที่พิมพ์ในวงเล็บ

ลมูลวิรัตน์กร(2540,หน้า105)
Watson(1992,พ.89)

4. เอกสารภาษาต่างประเทศที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 หน้า ใช้ตัวอักษรย่อ pp.

(Jensen,1991,พ.8)
(Jensen,1991,พ.8-15)

5. ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน และไม่เกิน 5 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทั้งหมดตามลำดับรายการที่ปรากฏ คนคนที่ 1-5 ด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และคนรองสุดท้ายกับคนสุดท้าย คั่นด้วยคำว่า “และ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้ “&”

(वलजनर्/รัตนกร,ชุตินา/สัจจันท์,และมารศรี/ศิริรักษ์,2539,หน้า75)
(William,Kates,&Devies,1995,พ.61)

6. ถ้ามีผู้แต่ง เกิน 5 คนหรือตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะผู้แต่งคนแรก และตามด้วยคำว่า “และคนอื่น ๆ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้คำว่า “et al.”

(อุบล/บุญชู,และคนอื่น ๆ,2539,หน้า 37)
(Heggs,etVal.,1999,พ. 4-7)

7. สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ใช้ชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง

(การพัฒนาสุขนิสัย, 2548, หน้า 77)

(Organization Management, 2011, pp.53-54)

8. ข้อความที่นำมาอ้างอิง พบแหล่งที่ใช้อ้างอิงมากกว่า 1 แหล่ง สามารถเขียนไว้ในวงเล็บเดียวกันได้ โดยใช้เครื่องหมาย อัฒภาค (;) คั่นแต่ละงานและเรียงตามลำดับของชื่อผู้แต่ง

(นวลจันทร์ รัตนกร, 2539, หน้า 37; มารศรี ศิริรักษ์, 2552, หน้า 75; เยาวภา โตทรัพย์, 2554, หน้า 2)

(Heggs, 1999, p.7; Kates, & Devies, 2004, pp.23-26)

9. การอ้างอิงเอกสารจากอินเทอร์เน็ต กรณีที่นำเนื้อหาจากอินเทอร์เน็ต

(ชื่อผู้แต่ง, ปีพิมพ์, ย่อหน้า...)

(สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2548, ย่อหน้า 3)

(Gorman, 2000, para.3)

การเขียนเอกสารอ้างอิง

1. เครื่องหมาย "✓" แสดงถึงการเว้นระยะ 1 เคาะ เวลาลงรายการรายการเอกสารอ้างอิงไม่ต้องใส่ลงไป
2. หากรายการใดไม่มี ไม่ต้องลงรายละเอียดในบรรณานุกรม ให้ลงรายการถัดมา
3. การลงรายการผู้แต่ง ผู้แต่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือสถาบัน
 - ถ้าเป็นบุคคลประเภทสามัญชน >> ตัดคำนำหน้านาม นาย, นาง, นางสาว ดร. นายแพทย์ พล.อ. ผศ. รศ.
 - ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ >> เขียนชื่อสกุลขึ้นก่อน ค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วย ชื่อต้น (First name) และ ชื่อกลาง (ถ้ามี)
 - ถ้าผู้แต่งมีบรรดาศักดิ์ หรือนันดรศักดิ์หรือสมณศักดิ์ >> กลับเอาบรรดาศักดิ์ไว้หลังชื่อกับนามสกุล ค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.)
 - ถ้าผู้แต่งเป็นสถาบัน >> ให้บันทึกชื่อสถาบันนั้น ๆ โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย ค้นด้วยชื่อหน่วยงานด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)
4. ผู้แต่งที่มีฐานะเป็นบรรณาธิการ ให้ลงชื่อผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) และวงเล็บอักษรย่อ บก. (ย่อมาจาก บรรณาธิการ) สำหรับหนังสือภาษาไทย หรือ Ed. หรือ Eds. (ย่อมาจาก editor(s)) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ

ประวิทย์/สุวนิชย์.ว(บก.).
 เอี่ยมพร/สกุลแก้ว, วและวสุนธรา/ทับทิมแท้.ว(บก.).
 Ford,วGeorgeV.S.ว(Ed.).
 Jordan,วRobertsVJ,ว&วPeter,วTaylor,วA.ว(Eds.).
5. การลงรายการซื้อหนังสือ
 - ซื้อหนังสือให้พิมพ์ด้วยตัวหนาและไม่ขีดเส้นใต้
 - ซื้อหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นอักษรตัวแรกของทุกคำด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และกรณีมีชื่อเรื่องรอง ให้พิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาคคู่ (:) เช่น

New Jersey: A Guide to Its Past and Present.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาชนบท: กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
6. การลงรายการครั้งที่พิมพ์ ให้ลงรายการตั้งแต่การพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป แล้วใส่ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ (...)

(พิมพ์ครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 3). (พิมพ์ครั้งที่ 4).
 (2nd ed). (3rd ed). (4th ed).
7. หนังสือไม่ปรากฏ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์

ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ (ม.ป.ป.) = (n.d.)
 ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ (ม.ป.ท.) = (n.p.)

ชื่อผู้แต่ง.ว(ปีที่พิมพ์).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).ว(ม.ป.ท.).:วสำนักพิมพ์.
 ชื่อผู้แต่ง.ว(ปีที่พิมพ์).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).วสถานที่พิมพ์:ว(ม.ป.ท.).
 ชื่อผู้แต่ง.ว(ม.ป.ป.).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).วสถานที่พิมพ์:วสำนักพิมพ์.
 ชื่อผู้แต่ง.ว(ม.ป.ป.).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).ว(ม.ป.ท.).

8. หากไม่สามารถพิมพ์จบได้ภายใน 1 บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้ามา 7 ตัวอักษร (7 เคาะ)

หทัยา กองจันทิก. (ม.ป.ป.). ฉลากโภชนาการคืออะไร. สืบค้น มกราคม 27, 2543, จาก
http://www.tda.moph.go.th/tda/html/product

9. เรียงตามลำดับอักษร ก-ฮ A-Z และแยกภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศออกจากกัน

10. กรณีที่ผู้แต่งมีชื่อ-สกุลซ้ำกัน ให้เรียงตามปีน้อยไปมาก และในบรรทัดต่อไปให้พิมพ์ชื่กลาง 7 ครั้ง แล้วตามด้วย _____. และใส่รายละเอียดชื่อเรื่อง และอื่น ๆ ตามปกติ

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง.(ปีที่พิมพ์).ชื่อหนังสือ(ครั้งที่พิมพ์).สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

หมายเหตุ:

ชื่อหนังสือ (พิมพ์ครั้งที่) กรณีมีพิมพ์ครั้งที่ในวงเล็บต่อท้าย ไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.)

ชื่อหนังสือ. ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) กรณีไม่มี (พิมพ์ครั้งที่) ต่อท้าย

บันทึกถึงดวงดาว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

บันทึกถึงดวงดาว. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจอำไพ, และบุญสม อีรวณิชกุล.

(2541). การพัฒนารูปแบบค่ายอาสาพัฒนาของนักศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัด

ทบวงมหาวิทยาลัย.

Jones, M. (2002). *Social Psychology of Prejudice*. New Jersey: Prentice Hall.

2. วารสาร

ผู้เขียนบทความ.(ปีที่พิมพ์,เดือน).ชื่อบทความ.ชื่อวารสาร,ปีที่หรือเล่มที่(ฉบับที่), หน้าที่ตีพิมพ์บทความ.

วิกุล แพทย์พาณิชย์. (2545, มีนาคม). ธุรกิจแฟรนไชส์. เนชั่นสุดสัปดาห์, 4(8), 8-11.

Bowen, J. (2005, April). FRBR coming soon to your library?. *Library Resources & Technical Services*, 49(3), 175-188.

3. บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง.(ปีที่พิมพ์,เดือน/วันที่).ชื่อบทความ.ชื่อหนังสือพิมพ์,ปีที่หรือเล่มที่(ฉบับที่), หน้าที่ตีพิมพ์บทความ.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544, มีนาคม 23). พม่ากับยาเสพติด. *มติชน*, 20(121), หน้า 6.

ปัญหาขยะในเมืองเชียงใหม่. (2546, 15 สิงหาคม). *ไทยนิวส์*, 12(23), หน้า 8.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. *The Washington Post*, 30(134), p. A1.

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน.

หมายเหตุ: ระดับวิทยานิพนธ์ปริญญาโท ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หรือ Master's thesis ปริญญาเอกใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หรือ Doctoral Dissertation สำหรับวิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศ หลังระดับวิทยานิพนธ์ให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) แล้วจึงตามด้วยชื่อมหาวิทยาลัย

กิ่งแก้ว จันโคมศึก. (2547). ผลการเรียนรู้เชิงพุทธิพิสัยของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยใช้สื่อประสมประกอบการดำเนินเรื่องผ่านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
McKenna, J. C. (1999). Sustainable Ethnic Tourism in Northern Thailand. Master's Thesis, University of Alberta

5. รายงานการวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สุขุม พรหมเมืองคุณ. (2546). รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

6. การสัมภาษณ์

6.1 บทสัมภาษณ์โดยตรง

ผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี, เดือน/วันที่ที่สัมภาษณ์). ตำแหน่งหรือที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้. สัมภาษณ์.

มา มั่งมูล. (2557, กรกฎาคม 11). ผู้ใหญ่บ้าน. สัมภาษณ์.

6.2 บทสัมภาษณ์ที่นำมาตีพิมพ์

ผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี, เดือน/วันที่ที่สัมภาษณ์). ตำแหน่ง (ถ้ามี). สัมภาษณ์. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้า.

ทฤษฎี ขาวสวนเจริญ. (2557, กรกฎาคม 7). อธิติกรรมปศุสัตว์. สัมภาษณ์. ไทยรัฐ, 50(1254), หน้า 5.

7. สารสนเทศจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่งหรือชื่อหน่วยงาน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. สืบค้น เดือน/วัน/ปี, จาก URL.

หัตยา กองจันทิก. (2552). ฉลากโภชนาการคืออะไร. สืบค้น มกราคม 27, 2553, จาก

Chiang Mai University. (n.d.). Academic Support and Services Units. Retrieved September 1, 1999, from <http://www.erin.gor.au>